

Tematikus oktatói mentorálás

2016
Karácsony

A karácsony dogmatikuma

– Karácsony, a magyar szó eredete szláv, és a napfordulóval van összefüggésben; ha ez igaz, akkor nem az inkarnáció – testet öltés, megtestesülés szóból ered – és csak 376 körül, más forrás szerint 332 körül kezdte az egyház ünnepelni. Krüosztomosz egyházatya 386-ban írt karácsonyi prédikációjából tudjuk, hogy Rómában már tíz éve ünnepelték. Az adventi időszak (40 nap, 4 hét) megtartása még későbbi, a 6. századtól lett szokássá.

– Az Ige testté létele természetesen témája a korai keresztyénségnek is, de nem időponttal, mert a születés pontos ideje nem meghatározható. Azért tették az év végére, mert a téli napfordulóhoz kötött pogány kultuszokat, ünnepeket akarták kiszorítani illetőleg pótolni.

– A hagyományos szemlélet az, hogy karácsonykor az Atya munkáját, húsvétkor a Fiúét, pünkösdkor a Szentlélekét ünnepeljük. Ennek a dogmatikai értelmezése a) az Atya ígérete, b) Jézus az ígéretek beteljesedése, c) Isten lett emberré.

– Ilyen értelemben egymás mellé tehetünk ószövetségi és újszövetségi ígéretet.

Pl. 1Móz 3,15 – Gal 3,8; Gal 4,4

Zsolt 2 – Lk 1,32,35

Ézs 7,14 – Mt 1,18-23; Lk 2,7

Jer 23,5 – ApCsel 13,23; Róm 1,3

Jer 31,15 – Mt 2,16-18

Hós 11,1 – Mt 2,15

Mal 3,1 – Mt 3,1-3

Ezen kívül az ószövetségi prófétai ígék, ígéretek mind felhasználhatók.

Ószövetségi textusok:

2Sám 22,10; Péld 8,30; 30,4; Ézs 40,3; Jer 23,5-6; Dán 7,13

A testet öltésről: Jn 1,14; 3,16; 17,16; 2Kor 8,9; Kol 1,15; 2,9; 1Jn 4,2; 4,9

Jézus nevei:

Mt 1,21; Lk1,31

Karácsonyi lectiok:

Mt 1,18-25; 2,1-12; 2,13-15; 2,16-18; 2,19-23; Lk 1,26-38; 1,39-56; 2,1-20; 2,21-38

– A karácsony dogmatikai tartalma: Immánuél, velünk az Isten. Isten megjelent testben (enszarkozsisz), velünk, emberekkel mindenben vállalva a közösséget.

– Ugyanakkor a karácsonyi igehirdetőnek *szem előtt kell tartania a menny és a föld kettősségét*. Miközben hétköznapi események történnek, minden arról szól, hogy elközelített a mennyeknek országa.

– Karácsonykor azt ünnepeljük, hogy Jézus in carnem, in mentem, in gloriam, azaz testben, lélekben és dicsőségben jött el. A testi eljövettel megkezdődött a szenvedéstörténet is. Jézust az Atya eleve rendelte engesztelő áldozatul. Őbenne ismeri fel Keresztelő János az Istennek bárányát, aki elveszi a világ bűneit. Testi valósága miatt a kísértést is el kellett szenvednie (Mt 4,1-4). „Mivel maga is kísértést szenvedett, segíteni tud azokon, akik kísértésbe esnek” (Zsid 2,18).

– A lélekben eljött Krisztus által kiárad ránk Isten szeretete, szolgálata, hogy mi is szerethessünk és szolgálhassunk. Végül Jézus dicsőségben való eljövetelének megelőlegezése a testi eljövétel. Láttuk az ő dicsőségét, mint az Atya egyszülöttjének dicsőségét – mondja János

apostol. A keleti bölcsek is leborulnak előtte és imádják őt. Ahogyan pedig a tanítványok látták Jézust felemeltetni a mennybe, úgy fog visszatérni hatalommal és dicsőséggel.

A karácsony homiletikuma

– Cur Deus homo? Miért lett Isten emberré. Anselmus válasza erre, hogy az ember megistenüljön. Ma inkább azt mondanánk, hogy krisztusi életet éljen, keresztyén legyen. Járja végig azt az utat, amit Jézus végig járt, szeretetben, evangéliumot hirdetve, gyógyítva és jót téve mindenkivel.

– A Fiú alázatban jött el, ebben mutatta meg nagyságát. Jézus úgy jött közénk, mint aki szolgál. Istennek formájában (en morphé theou) nem tekintette zsákmánynak, hogy Istennel egyenlő, hanem megüresítette magát, szolgai formát vett fel (Fil 2,5-11), megalázta magát a keresztfának haláláig. Jézus születése ennek az alázatnak a része. Ezt a Messiást váró Izrael nem fogadta el. Az ő alázata a botrány. Botrány virágvasárnap és botrány nagypénteken, de botrány lett karácsonykor is. A világ keveselli azt, hogy láttok egy kisgyermeket bepólyálva a jászolban. Ezért színesíti és ezzel meghamisítja a karácsonyt. Nekünk viszont elég kell, hogy legyen. A keleti bölcsek megértették ezt és leborultak előtte (Mt 2,10-11).

– Célja, hogy megbékéltessen Istennel. Isten békességszerző, az Ószövetségben a *salóm*, az újszövetségben az *eiréné*, arról beszél, hogy a békesség Isten ajándéka. Boldogok a békességre igyekezők, mert ők az Isten fiainak mondatnak (Mt 5,9). Kegyelem néktek és békesség Istentől (1Kor 1,3; 2Kor 1,2; Gal 1,3 stb.). A karácsonyi örömhír is ezzel kezdődik: Dicsőség a magasságban Istennek és a földön békesség, és az emberekhez jóakarát (Lk 2,14).

Jézus megbékéltette az Atyát a világgal. „Azért ha valaki Krisztusban van, új teremtés az; a régiek elmúltak íme újjá lett minden. Mindez pedig Istentől van, aki minket magával megbékéltetett a Jézus Krisztus által, és aki nekünk adta a békéltetés szolgálatát” (2Kor 5, 17-18.; lásd még, Ef 2,16-17). „Mert tetszett az Atyának, hogy őbenne lakozzék az egész teljesség; És hogy őáltala békéltessen meg mindent Magával, békességet szerezvén az Ő keresztyének vére által; Ő általa mindent ami csak van, akár a földön, akár a mennyben” (Kol 1,19-20).

– Szabadulást hozzon a bűntől. Jézus neve magán hordozza a küldetését, mert ő szabadítja meg népét annak bűneitől (Mt 1,21). Simeon mondta, Jézust kezében tartva: „Mostan bocsátod el Uram a te szolgádat, a te beszéded szerint békességben: Mert látták az én szemeim a te üdvösségedet” (Lk 2,29-30).

– Megkeresse és megtartsa, ami elveszett (Lk 19,10).

– Életét adja váltságul sokakért (Mt 20,28).

– Bizonyosságot tegyen az igazságról (Jn 18,37).

– Az ördög munkáit lerontsa (Lk 8,26-39).

– A karácsonyi igehirdetés Isten szeretetéről, mondhatjuk azt is, hogy nehezen megérthető szeretetéről beszél (Jn 3,16).

– A karácsonyi igehirdetés témájánál fogva is (elközelített a mennyek országa, Immánuél, nagy örömet hirdetek néktek) evangelizáció, bizonyágtétel (Lk 2,10-13).

Miről ne prédikáljunk?

1. Önmagunkról,
2. A jelen nem lévőkről,
3. Arról, hogy mi nem a karácsony,
4. Arról, hogy mi lett volna, ha Jézus nem jön el,
5. Ha Mária nem engedelmes szolgálóleánya az Úrnak,
6. Értelmetlen teóriákról (hogyan fért meg az emberi testben az istenségnek egész teljessége stb.).

Miért öltözzünk feketébe?

– Azért, hogy ne mi látszunk, ne ránk terelődjön a figyelem. Ezért nem kell feltűnő frizura. Ezért nem kell smink, ezért nem kell lángvörösre festett haj, tarka sál stb. Az igehirdetés nem önkifejezés, önmegvalósítás, hanem engedelmesség Istennek és az Ő Igéjének, Jézus Krisztusnak hűséges szolgálata.

Hogyan kezdődik a készülés?

- Imádsággal. Imádkozunk a gyülekezetért, ahol igét hirdetünk, imádkozunk az evangéliumért. Olvassuk a karácsonyi igéket, és ki fog választódní az, amelyik a textusunk lesz.
- Exegézis. Keressük a textus értelmét. Először a szöveg megértésére törekszünk, olvassuk eredeti nyelven, majd a szöveg történeti, kortörténeti összefüggéseit, emellett az üdvtörténeti összefüggéseket is. Legvégül a *sensus actualis*-t, keressük azt, amit ma az ige mond.
- A textus megértése után kezdünk gondolkozni azon, imádkozni azért, hogyan lehetne a megértett igét megértetni. Milyen példákkal világítsuk meg, milyen képeket használjunk, hogy az üzenetet közelebb hozzuk. Időben el kell kezdeni készülni, mert ahhoz, hogy jó példáink legyenek több napra van szükség.
- A példák akkor jók, ha nem önmagukra mutatnak, hanem a textust világítják meg. Azok a példák életszerűek, amelyek valóban megtörténtek, azok hitelességében lehetünk biztosak, amelyek velünk történtek. Az ilyen példákkal viszont spórolnunk kell, mert akkor azt mondják, magáról tud csak beszélni.
- A képes beszéd sokszor bonyolult dolgokat is könnyen érthetővé tesz. De csak a nagyon találó képes beszéd igazán jó. Pl. Várom az Urat, jobban, mint az örök a reggelt. Vaksötétben, állandó életveszélyben várni a napfelkeltét, valóban hasonlítható ahhoz a lelki vágyakozáshoz, amellyel az Urat várjuk.
- Nem szabad allegorizálni. Még a legjobb igehirdetők is használják néha, de csak néha. Jézus is használta, hiszen a magvető példázata allegorikus példázat. Azonban meghamisítja a Biblia mondanivalóját, ha a jászol fáját összefüggésbe hozzuk a keresztfával, csak mert mindkettő fa.

Karácsony első nap délutáni és másodnap délelőtti igehirdetés elemzése

Karácsony 1.

Lectio: Ézs 11,1-6,9

Textus: Ézs 11,9

„Nem árt, és nem pusztít szent hegyemen senki, mert tele lesz a föld az Úr ismeretével, ahogyan a víz a tengert beborítja.”

Keresztyén Testvéreim!

A karácsonyban minden ember, a hitben járó és a még nem hitben járó is valahogy a pillanatot akarja megragadni. A gyertyagyújtás pillanatát, az éneklés örömének pillanatát, az áhítat csendjének pillanatát, a kiküzdött, megszenvedett karácsonyi békesség pillanatát, a család együtt örvendezésének pillanatát, az ajándékozás pillanatát. Ilyenkor fényképek készülnek, hogy rögzítsék a pillanat varázsát, hogy majd évek múlva elindíthassák vele az emlékezés folyamatát.

Tévednek talán azok, akik Jézus születésének ünnepét egy áldott pillanatnak fogják fel, amit jó újból visszaidézni? Nem tévednek, a születés valóban megragadható pillanatképekkel.

Ma, ha gyermek születik, a leendő apa beviszi kameráját a szülőszobába, hogy felvegye ezt az egyedi pillanatot. A szülésznő felírja a megszületett gyermek születésének évét, napját, óráját és percét is, megméri a súlyát, feljegyzi a testhosszát, felírja a most kapott nevét. De mégis egyértelmű előttünk, hogy a születés pillanata, nem csak felvillanó fény, hanem egy folyamatnak, az életnek kezdete.

Ézsaiás próféta, akinek az Úr előre megmutatta, hogy mi fog majd történni, szól a karácsony pillanatáról és szól a folyamatáról is. A 9. fejezetben ezt olvassuk: egy gyermek születik nekünk, fiú adatik nekünk, és azonnal elmondja azt is, hogy ki lesz ez a gyermek. „Az uralom az ő vállán lesz, és így fogják nevezni: Csodálatos Tanácsos, Erős Isten, Örökkévaló Atya, Békesség Fejedelme! Uralma növekedésének és békéjének nem lesz vége.” A 11. részben pedig így folytatja: „Vesszőszál hajt ki Isai törzsökéről, hajtás sarjad gyökereiről. Az Úr lelke nyugszik meg rajta, a bölcsesség és értelem lelke, a tanács és erő lelke, az Úr ismeretének és félelmének lelke.” Egy gyermek született, nekünk született, ő hozza el az életet, ő munkálja az üdvösséget, ő veszi el a bűneinket, hordozza a betegségeinket, bűneinknek terhet magára veszi, és mi az ő sebeivel gyógyulunk meg. Ez egy hosszú folyamat. Ez a folyamat most is zajlik, karácsonykor és az év minden napján, amikor valaki őszintén leborul előtte és megvallja bűneit. Ő hű és igaz, hogy megbocsássa és megtisztítsa minden hamisságtól. Ez a folyamat a beteljesedés felé halad. Amikor Jézus visszajön és helyreállítja, újjáteremti a földet, akkor beteljesedik az ige, hogy a farkas a báránnyal lakik, a párdac a kecskegidával hever. Nem árt, és nem pusztít senki.

A karácsony elindulás ezen az úton. Elmondja, hogy „született néktek ma a megtartó, aki az Úr Krisztus”, és előrevetíti a beteljesedés pillanatát, hogy „Tele lesz a föld az Úr ismeretével, ahogyan a víz a tengert beborítja”. A két pillanat között pedig ott van Jézus földi élete, tanítása, gyógyítása, szenvedése, halála és dicsőséges feltámadása. De ott van a mi életünk is, a karácsonyaink, a nyomorúságunk és a boldogságunk, ott van a bűnvallásunk és a hitvallásunk, népünk egész története, a világ egész folyása.

A kérdés, hogy mozdulunk-e a mi karácsonyainkkal Krisztus uralkodásának békessége felé? Látjuk-e, hogy a kezdet pillanata a beteljesedés felé mutat? Tudjuk-e, hogy a kezdet és a beteljesedés pillanata között mit kell cselekednünk? Amikor Jézus azt a parancsolatot adta nekünk, hogy egymást szeressük, alapigénk beteljesedését indította el. A szeretetből következik az, hogy a teremtmények nem pusztítják egymást, nem ártnak egymásnak, hanem az Úr szeretetére tanítják egymást és teljes lesz a föld az Úr ismeretével. Sokat és sokan gondolkoztak azon, hogy mi emeli ki nyomorúságából az embert, mi teszi jobbá a világot. Arra gondoltak, hogy talán a pénz, talán a kultúra, talán a tudomány, talán a technika. És mindegyikben csalatkozniuk kellett. Az ókor nagy teológusa, Augustinus, azt mondta: Szeresd az Istent, és tégy, amit akarsz. Az Isten szeretete, az Úr ismerete, bármit is tesz, jobbá teszi a világot. Aki elfogadja, hogy az Úr a föld és annak teljessége, az Úr a föld és annak lakosai, annak számára természetesen, hogy nem pusztíthatja el sem az embert, sem a környezetét.

Sokan felteszik azt a kérdést is, hogy jobbá lett-e az ember a karácsonyoktól. Igen, jobbá lett, ha nem állt meg a pillanatnál, hanem Jézus születésének ünnepe kezdete lett Jézus Krisztus megismerésének, a vele való naponkénti kapcsolatnak. Ha nemcsak énekeljük, hanem hiszük is, hogy Ő „az életnek szent Ura, dicsőség királya” aki ott, akkor szegényen a jászol mélyén feküdt, de aki most a mi életünk ura lett. A jászolban fekvő kisgyermek nem csak a pásztoroknak jel, hanem nekünk is. Jele a megváltó, a halálon győztes Isten Fiának. Nem emberi eszközökkel kezd uralkodni a földön, hanem úgy, hogy teljes legyen az ember az Úr ismeretével. Ahogyan a víz a tengert beborítja.

Azt jelenti ez a gyönyörű kép, hogy amint a víz azonos a tengerrel, és a tenger azonos a vízzel, úgy teljesejék Isten ismeretével az egész lakott föld és a földön élő minden ember élete. Nekünk, akik megértettük a karácsony jelentőségét és meghallottuk az új kezdet örömhírét kettős feladatunk van, az egyik, hogy a szívünkben hordozzuk. a másik, hogy el ne mulasszuk

másoknak is elmondani. Ismét Ézsaiás prófétát idézzük, aki hírül adja a pusztában, a kietlen sivatagban kiáltónak szavát: „Készítsétek az Úrnak útját, egyengessétek az Ő ösvényeit”! Minden völgy felemelkedjék, minden halom alászálljon, legyen az egyenetlen egyenessé, és a göröngyös simává. Út készüljön az Úrnak az emberek felé.

De hogyan készülhet el ez az út? Nem úgy, hogy másban keresed, hanem önvizsgálattal. Most ne a hibásokat keresd, akik miatt a hétköznapok és az ünnep is szomorúvá lehet, hanem saját hibáidat, vétkeidet vidd imádságban az Úr elé, hogy felragyogjon életedben a bűnbocsánat és szabadulás. Pál apostol a saját életének megújulását így foglalja össze. Amik nekem egykor nyereségek voltak, kárnak és szemétnak ítélem a Krisztus nevének gazdagsága miatt. Jézus a Szentlélek által cselekedte ezt benne.

Pál apostol ezt a szabadulást vitte tovább, amikor városról városra járt a missziói útjain. A karácsonyi üzenet felismerői, a pásztorok, nemcsak örültek, hanem elmenvén elhirdették, amelyek nekik a gyermekről mondtak. A feltámadott Jézus így küldte szét a világba tanítványait. „Menjetek el tehát, tegyetek tanítvánnyá minden népet”, hirdessétek az evangéliumot minden teremtsnek. Ez az út nyílt meg, ez a folyamat indult el karácsonykor. Ennek az evangéliumnak lettem szolgájává, és lehetsz te is továbbadójává. Mert ennek az evangéliumnak szólni és szólítani kell mindaddig, amíg teljes nem lesz a föld az Úr ismeretével, ahogyan a víz a tengert beborítja. Ámen.

Karácsony 2.

Lectio: Jn 7,31-44

Textus: Jn 7,37-38

„Ha valaki szomjazik, jöjjön hozzám, és igyék!”

Keresztyén Testvéreim!

Jézust a testvérei arra bíztatták, hogy menjen fel Jeruzsálembe, és az ünnepen mutassa meg hatalmát a népnek. Hiszen mindegy volt, hogy melyik ünnep jött el, a zsidók mindig egyetlen pillanatot vártak. Azt, hogy az Úr ígérete beteljesedjék. Boldogan mehessenek a Messiás után, aki megtisztítja és felszabadítja őket minden rabság alól. De ki a tiszta ember? Ki a szabad ember? Az, aki lelkében szabad, aki lelkében tiszta. Jézus azért jött, hogy megkeresse és megtartsa azt, ami elveszett. A római birodalom igája semmi volt ahhoz képest, amit az emberek a lelkükben hordoztak. A zsidók várakozása az ünnep első és utolsó napján volt a legerősebb. Jézus nem ment fel az ünnep kezdetére, hanem csak a közepétől jelent meg. A lombsátrak ünnepe, amely kettős ünnep volt és tizennégy napig tartott és arra emlékeztetett, hogy Izráel népe a pusztai vándorlás idején sátrakban lakott. Leveles ágakból készített sátrakba vonultak, így emlékeztek meg arról az időről, amikor már szabadok voltak az Egyiptomi szolgaságból, de még előtte a honfoglalásnak. Ekkor emlékeztek meg arról is, hogy az Úr közel volt hozzájuk, jelenlétét mindig láthatták. Nappal egy füstoszlop állt őrt a táboron, éjjel egy tűzoszlop.

Az ünnep utolsó napja nagy nap volt. Az égőáldozati oltárra abból a forrásból vittek vizet, amelyik a templomhegy lábánál fakadt. A Siloah forrásról azt tartották, hogy az oltár alatt ered, élet vizét adva azoknak, akik az oltárra áldozatot hoznak, s akik a vizéből isznak. Az utolsó ünnepnapon nagy volt az öröm. Ittak a forrásból és vizet öntöttek az oltárra. Ez eloltotta a tüzet és letisztította az áldozatok maradványát. Három fontos dolgot éltek át egyszerre az emberek. Az első az, hogy Isten a pusztában ott volt a népével, és jó volt erre emlékezni. A második, hogy az ember megtisztul Isten közelében, a harmadik, hogy az oltár alatt fakadt forrás vizéből ittak, s azzal a vízzel öntötték le a füstölgő oltárt is.

Mi ugyanezt várjuk az ünnepektől, a karácsonytól. Megjelent az Isten üdvözítő kegyelme minden embernek, nekünk is. Az angyal nagy örömet hirdetett minden népnek, nekünk is. Azt hirdette, hogy velünk az Isten, ennek a jele volt az úrvacsoravétel is. És ha ránk néz Jézus, a szívekbe látó tekintetével, vajon elégedett, örömteli, boldog embereket lát-e maga előtt? Jézus a templomban végignézte az ünneplőket. Nem csak az arcukat látta, hanem látta a szívüket is. És azt látta, hogy ott még mindig szomjúság van. Ittak a Siloah forrásból, de nem elégedett meg a lelkük. Végigcsinálták az ünnepet, de nem kaptak ajándékot. S akkor felállt a templomban és kiáltva mondta: Ha valaki szomjazik, jöjjön hozzám, és igyék! Van egy másik forrás is, Jézus maga. A karácsony ünnepe nem csak azért van, hogy kimozduljunk a hétköznapiokból, hogy lássuk egymás arcán az ajándék okozta örömet, hogy találkozzunk régen, vagy ritkán látott szeretteinkkel. A karácsony ajándéka Jézus. Aki hisz Őbenne, annak a szívéből forrás fakad fel. Jézus ezt a Szentlélekről mondta, aki kortól függetlenül megeleveníti a belső embert. Ahogyan egy idős gyülekezeti tag mondta: Az arcom az régi, de a szívem az új.

Nincsen olyan ember, aki lelki kiszáradás miatt ne vágyódott volna Isten Lelkének tiszta forrására. Sok keresztyén gyülekezet legkedveltebb zsoltára a 42-ik, amelyik így kezdődik: „Ahogyan a szarvas kívánczik a folyóvízhez, úgy kívánczik a lelkem hozzád, Istenem! Isten után szomjazik lelkem, az élő Isten után.” Az Istentől távol töltött napok olyanok a lelkünknek, mint a sivatag. Eleped a szomjúságtól, a bűnök perzselő szégyenétől.

Amikor Jézus szólít, hogy jöjjünk őhöz a szomjazó életünkkel és igyunk a szabadulás forrásából, mindenkit szólít. Azt is, aki megfáradt, aki terhet visel, aki nyugtalan, akinek sír a lelke és azt is aki csak szomjas, maga sem tudja, hogy miért. A karácsony ugyanúgy mint a többi ünnep felerősíti a vágyódásunkat valami nagy lelki meglepedésre. Van egy nagyon szép, de kevésbé ismert énekünk, a 379. dicséret. Ez könyörgés a gyülekezetért, a lelki és testi szükségünkért. A 3. versszaka így szól erről a szomjúságról: „Ne hagyj minket, Úr Isten szomjúhozunk, Az élő víz adassék most minékünk, Mely víz után soha nem szomjúzunk, Mert te benned örökké vígadunk.”

Jézus, amikor a Jákób kútjánál beszélgetett egy samáriai asszonnyal és azt mondta neki, hogyha tudná kivel beszél, ha ismerné az Isten ajándékát, ő kért volna vizet tőle, s adott volna olyan vizet, amelyik után nem szomjazik meg ismét. Ő azonnal kéri ezt a vizet, hogy ne kelljen naponta meríteni a kútból. Erre Jézus azt felelte. Aki ebből a vízből iszik, ismét megszomjazik, de aki abból a vízből iszik, amelyet én adok neki, soha többé meg nem szomjazik, mert örök életre buzó forrás lesz benne” (Jn 4, 10-13). A mi ünnepi szomjúságunkat sem veheti el más, csak egyedül Jézus. Ha az Ő Lelke betölti a mi lelkünket, nem csak megszűnik az emésztő szomjúság, hanem forrássá lesz bennünk.

Arról beszél Jézus, hogy az Ő Lelke átformálja a mi lelkünket. Új szívet ad, új indulatot, új életszemléletet. Az Ő Lelke a mi lelkünkben szeretetet örömet békességet, türelmet, szelídséget, mértékletességet támaszt. Olyan ajándékok ezek, amelyekre sokkal nagyobb szükségünk van mint bármilyen más karácsonyi ajándékra. Ezek örök életre felpezsdülő forrást jelentenek. Ezt az ajándékot nem a kezünkkel fogadjuk el, hanem a hitünkkel. Ha a hited szavával kéred, ha a hited kezével veszed magadhoz, ha hittel használod, Jézus ajándékai megjelennek az életedben. Nemcsak megjelennek, de meg is maradnak. Olyanná lesznek mint a forrás. Meríthetnek belőle sokszor, nem apad el.

Akkor, akik hallották, azok közül sokan hittek őbenne. Azt mondták, hogy senki nem tehet több jelet és csodát, mint Ő tett. Akik pedig Őbenne hittek és hisznek, azokra kitölti mennyei ajándékait, azokra gondja van naponként. Akik tudták milyen nagy ajándékra vágnak az ünnepen, azok kaptak ebből az élő vízből, az életnek vizéből, sőt a Lélek forrásává, hordozójává lettek. Mikor megszabadul a lélek, olyan lesz, mint az álmodó. Megtelik a lelke örömmel, az Úr örömevel, mint a reformáció idején. Nyakukon volt a török, naponta kellett megküzdniük mindenért, de nem szomorkodtak. Szívvel hittek és lélekből cselekedtek.

Ma, amikor annyira a külső dolgokat hajszolják az emberek, annyira nem értik, hogy minden belül dől el. Olyan gyermetegek, szomorúak és boldogtalanok a jól elkészített külső alatt. Annyira megfáradtak már az élet viharában. Az ige minket arra tanít, hogy szívvel higgyünk és lélekből cselekedjünk. Akinek szomjas a lelke, jöjjön az élő vízhez, amit Jézus ad. Kinek a lelke nem szomjazik tiszta élet, tiszta indulatok után? Jöjjetek és merítsünk a szabadítás forrásából, jöjjetek és tapasztaljátok, hogy Jézus szava élet forrása lesz bennünk. Lehet, hogy otthon is erre szomjaznak, ha innen elmegyünk, máris vihetjük a lélek italát, a szeretetet, az örömet és a békességet. Krisztus Lelke a mi lelkünkkel együtt arról tesz bizonyosságot, hogy Isten gyermekei vagyunk. Ünnepi emberek, Krisztus megajándékozottjai. Áldjon meg Jézus minket ilyen lelki áldással. Ámen

Karácsony 3.

Köszöntés:

„Magasztaljátok az Urat, hívjátok segítségül az Ő nevét, hirdessétek a népek között az Ő cselekedeteit. Dicsekedjétek az Ő szent nevével; örvendezzen azoknak szívük, akik keresik az Urat.” Kegyelem néktek és békesség, Istentől, a mi Atyánktól és a mi Urunktól az Úr Jézus Krisztustól. Ámen.

Fennálló ének
Főének

Fohász:

A mi segítségünk jöjjön az Úrtól, aki Atya, Fiú, Szentlélek, teljes Szentháromság, egy és örök Isten! Ámen.

- Ünneplő gyülekezet! Keresztyén Testvéreim! Hallgassátok meg Istennek hozzánk szóló igéjét Lukács evangéliuma 2. részének 1-16. verséből ekképpen.

- Az Úrnak, a mi Istenünknek áldása legyen az igéjének meghallásán, befogadásán és megtartásán. Jöjjetek, boruljunk le az Úr előtt, adjunk hálát neki, és hívjuk segítségül az Ő szent nevét imádságban.

Imádság:

Mennyei Édesatyánk! Eléd borulunk karácsony ünnepén. Eléd borulunk hálaadással, eléd borulunk szomorúságunkkal, magányunkkal, kétségeinkkel. Vedd el a mi szívünknek hitlenségét, világosítsd meg elménknek nagy sötétségét, rontsd el a gonosznak minden munkáját, bocsásd meg méltatlan és bűnös voltunkat, hogy dicsérhessünk és lehessünk Jézus szava hallgató, igaz megtartói. Ámen.

Igehirdetés előtti ének

Textus:

Istennek az a szent igéje, amelynek alapján Isten üzenetét, az evangéliumot karácsony szent ünnepén hirdetni kívánom közöttetek, megírva található a János evangéliuma 1. részének 14. versében ekképpen:

„Az ige testté lett, közöttünk lakott, és láttuk az Ő dicsőségét, mint az Atya egyszülöttjének dicsőségét, telve kegyelemmel és igazsággal.”

Keresztyén Testvéreim!

Karácsony a látás ünnepe. Az Ige testté lett, Jézus az Istenek fia az emberek közé jött. Aki addig a mennyben lakott, a láthatatlan Istennek része volt, íme láthatóvá lett. A pásztoroknak azt hirdették az angyalok, hogy találnak egy gyermeket a jászolban fekvő. Azt jelenti ez, hogy az Ige testté lett. Jézus minden ember számára láthatóvá, megkereshetővé, megtalálhatóvá lett, de vajon meglátta-e Őt minden ember?

Látta-e Őt az, aki nem talált helyet a fogadóiban, a házában egy láthatóan szülés előtt álló asszonynak, Máriának és a vele levő Józsefnek? Látta-e Őt Heródes, akinek tudósok adták hírvél, hogy a júdeai Betlehemben kellett megszületnie, mert így írta meg a próféta? Látta-e Őt, aki azon az éjszakán, amikor a pásztorok örködtek a mezőn, otthon nyugodtan aludt? Látta-e Őt az, aki megcsodálta a csillagot napkeleten, de nem indult el a „nagy király” csillagának útján Betlehembe? Nem látta. Kik látták akkor Őt?

Látta Őt Mária, aki engedelmesen és alázattal fogadta el Isten kezéből Jézust. Látta József, az igaz ember, aki nem merte magához venni Máriát, mert gyermeket várt, de nem akarta gyalázatba sem keverni, mert akkora volt a szeretete iránta. Őt álomban intette meg Isten angyala, hogy ne féljen magához venni a feleségét, mert ami benne fogantatott, az a Szentlélektől van. Látta Erzsébet, Keresztelő János anyja, aki megszületése előtt már urának nevezte. Látta Keresztelő János, aki már az anyaméhben örvendezett, megérezve Jézus jelenlétét. Később őhozzá ment Jézus megkeresztelkedni. János azt mondta róla: íme, az Istennek báránya, aki elveszi a világnak bűneit. Látta Őt gyermekként Anna, Fanuél leánya, az idős prófétaasszony, aki a jeruzsálemi templomban találkozott vele. Látta Simeon, akinek azt mondta az Úr, hogy nem lát halált addig, amíg meg nem látta Izrael üdvözítőjét. Látták őt Názáretben, ahol felnőtt, látták Galileában, ahol tanított és gyógyított, látták Jeruzsálemben alájönni az Olajfák hegyéről, látták, ahogy megtisztította Jeruzsálem templomát. Látták őt a kereszten, és sokan látták Őt feltámadott Urként.

János, aki Jézus tanítványa volt, így tesz bizonyosságot arról, hogy kinek látta Jézust. Láttuk az Ő dicsőségét, mint az Atya egyszülöttjének dicsőségét. Jézus dicsőségét látni lehetett már a jászolban is. A pásztorok nem kérdezték, hogy miért csak egy csecsemőt látnak, látták a dicsőségét a keleti bölcsek. s nem kérdezték meg, hogy biztosan ez a csecsemő ama nagy király, mert látták az Ő dicsőségét. A középkori festők okosan tettek, amikor a karácsonyi jelenet megfestésekor Jézus feje fölé fényes kört festettek, glóriát vontak, ezzel jelezve azt, hogy Jézus dicsőséges volt a jászolbölcsőben is. De Jézus dicsőségét látni lehetett akkor is, amikor tanított, gyógyított, mert úgy tanított, mint akinek hatalma van és nem úgy, mint az írástudók és farizeusok. Látni lehetett az Ő dicsőségét a Gecsemáné-kertben, amikor hátralépnek és térdre borulnak azok, akik Jézus elfogására jöttek. Látni lehetett akkor is, amikor tövisből készült koronát tettek a fejére, amikor a kereszten minden lélegzetvételért meg kellett küzdenie. Az egyik lator így szólította meg, Uram, emlékezzél meg rólam, mikor eljössz a te országodba. Látnia kellett az Ő dicsőségét, ha így szólt hozzá. Jézus is a dicsőségből válaszolt. Bizony, bizony. Mondom neked, ma még velem leszel a Paradicsomban. Látható volt a dicsősége a feltámadás után is. A tanítványok meg sem merték érinteni, amikor dicsőséges testében megjelent közöttük. Amikor pedig Jézus ismét visszajön, hatalommal és dicsőséggel jön, minden szem meglátja Őt.

Az emberi bölcsesség ezt mondja, aki hatalmas, aki dicsőséges, attól félni kell. Attól meg kell tartani a kötelező távolságot. Jézus az, aki hatalmas és dicsőséges, mégsem kell tőle rettegni, mert teljes kegyelemmel és igazsággal. Jézus úgy szeret, hogy igazságos és úgy igazságos, hogy szeret. Jézus úgy kegyelmes, hogy igazságos, és úgy igazságos, hogy kegyelmes. Az igazságtalan szeretet, és a kegyetlen igazság az emberek jellemzője. Aki látta Jézust, és aki ma látja Jézust, az látja a kegyelmet és az igazságot együtt, és a maga teljességében.

A bűnös ember mégis megretten, amikor Jézust látja. Péter apostol, aki halász volt, értette a szakmája minden apró részletét, de mikor Jézus azt parancsolta, hogy világos nappal vesse ki a hálót fogásra, és azért vetette ki a hálót, mert biztos volt abban, hogy nem fognak semmit, a halak sokaságát kihúzva a partra megrettent. Látta Jézus kegyelmét és hatalmát, félelem fogta el a szívét, leborult a lába elé és azt mondta: Uram, eredd el éntőlem, mert és bűnös ember vagyok. Amikor Jézus kegyelmét és hatalmát együtt látjuk, mi is legszívesebben elküldenénk magunktól. De Jézus éppen ekkor nem megy el. Azt mondja Péternek, hogy jöjj és kövess engem. És én azt cselekszem, hogy embereket fogsz. Jézus nem mondja azt, hogy nem vagy bűnös, azért nem mondja, mert tudja, hogy az vagy. Jézus mégis előre vezet bennünket. Ő cselekszik velünk, hogy ne maradjunk a bűnben, hanem vigyük az Ő kegyelmének és igazságának jó hírét szerte a világban. Ezt láthatjuk Jézus gyógyítási történeteiben is. Ott van a kegyelem és az igazság. Az igazság, mert Jézus ezt mondja, eredd el és többé ne vétkezzél, a kegyelem pedig abban, hogy így szól, megbocsáttattak néked a te bűneid.

Karácsony a látás ünnepe. Láttad-e Jézus kegyelmét és igazságát nyilvánvalóvá lenni benne? Sokan látták. A bölcsek fél évet utaztak, hogy lássák, a pásztorok éjszaka indultak el Betlehembe, hogy saját szemükkel lássák meg a csodát. A tanítványok követték Jézust, hogy lássák. Te eljöttél a templomba, s azért jöttél el, hogy lásd. Ha a lelkedbe tekintesz, ha őszinte vagy magadhoz, láthatod az Ő dicsőségét, mint az Atya egyszülöttjének dicsőségét, aki teljes kegyelemmel és igazsággal.

Van olyan ember, akinek ez kellemetlen, van olyan, akinek botrányos, van olyan, akinek értelmetlen, van olyan, akinek a legnagyobb ünnep, öröm, békesség, igazi karácsony. Nem tudom Testvérem, hogy neked mit jelent. Nekem élet, békesség és öröm. Ezért hirdetem néktek, hogy ti is lássátok a karácsonyi öröm forrását, Jézust, aki hatalommal és kegyelemmel és igazsággal teljesen jött el közénk. Ismerjük meg ezt a hatalmat, kegyelmet és dicsőséget, hogy életünk legyen Őbenne, és dicséret zengjen az ajkunkon, magasztalás a szívünkben. Amen.

2017
Húsvét

A húsvét dogmatikuma

Ha a húsvétról beszélünk, folyamatról kell szólnunk, arról a folyamatról, amely egyetlen kérdésre válaszol, hogy miért lett Isten emberré. Mi az oka annak, hogy Isten az idő egy pontján Krisztusban lehajolt hozzánk, aki (en morphé theou) Istennek formájában volt, megüresítette magát, szolgálai formát vett fel, és amikor olyan állapotban volt, mint mi emberek, megalázta magát engedelmes lévén halálig, mégpedig a keresztfának haláláig. Ezért Isten felmagasztalta őt és olyan nevet adott neki, amely minden név fölött való (Fil, 2,6-9). Az ok ugyanaz, amiért megszólal Istennek önmagát kijelentő hangja a csipkebokorból, „bizony én veled leszek” (2Móz 3,12). „Vagyok, aki vagyok” (2Móz 3,14), „Én az Úr vagyok a te Istened, aki kihoztalak téged Egyiptomnak földjéről, a szolgaság házából” (2Móz 20, 2; Ez 20,5-7). Ezek a mondatok nemcsak arról szólnak, hogy az Úr az egyetlen Úr, s rajta kívül nincsen senki más, hanem arról is, hogy szabadító Úr, aki szeretettel tereli a kiválasztott népet. Ezékiel, amikor megismétli Izrael vénei előtt ezeket az ígéket, a szabadításra teszi a hangsúlyt. Aki a halálból az életre szabadít meg, a szolgaságból a szabadságra. Ennek megértése után természetes, hogy egyetlen és kizárólagos ura az életünknek.

Az önmagát kijelentő Isten kijelentésének folyamatában húsvét a dicsőség megjelenése. Isten Fia nemcsak velünk volt a mi nyomorúságunkban, nemcsak segített a gyógyításokkal, hanem megváltott (apolütroszisz a rabszolga szabaddá vásárlását jelenti, Róm 3,24; Zsid 9,15), ezzel a megváltottak számára új aion kezdődik, a világnak új létformája, mert Krisztus

győzelmében, felmagasztaltatásában kezdetét veszi az új világ (K. Barth: Kis dogmatika, 99). Krisztus megváltó halála és dicsőséges feltámadása egyszeri és végleges megváltást jelent. Félre lehet és félre kell tenni tehát a bálványok mellett a régi aion jellemzőit, az áldozatok vérért, a jó illatú füstölést, mindent, ami elhomályosítaná és ideiglenessé tenné a véglegest, a kizárólagost (Zsid. 9-10).

Az öskeresztyén és ókeresztyén gyülekezetek életének centrumában ezért a húsvét volt. Az úrnapja (dies dominicus), a vasárnap nem más, mint Krisztus feltámadásának ünnepe. A keresztséget, melyet sokáig csak húsvét ünnepén szolgáltattak ki, szintén a nagyhét folyamatának sodrásában élték át a hívők. „A keresztség által ugyanis eltemettünk vele (Krisztussal) a halálba, hogy amiképpen Krisztus feltámadt a halálból az Atya dicsősége által, úgy mi is új életben járjunk. Ha ugyanis egyé lettünk vele a halálának hasonlóságában, még inkább egyé leszünk vele feltámadásának hasonlóságában is (...) Ha pedig meghaltunk Krisztussal, hisszük, hogy vele együtt élni is fogunk” (Róm 6,4-8). Ezt ismétli meg Pál a Kolosséba írt levelében: „A keresztségben vele együtt voltatok eltemetve, és vele együtt fel is támadtatok az Isten erejébe vetett hit által, aki feltámasztotta Őt a halottak közül” (Kol 2,12). A korinthusiaknak Pál arról az evangéliumról beszél, amelyen az keresztény élet nyugszik, s amely által üdvösségünk van. „Mert én elsősorban azt adtam át nektek, amit én magam is kaptam: hogy Krisztus meghalt a mi bűneinkért az Írások szerint, eltemették és feltámadt a harmadik napon az Írások szerint, és megjelent Kéfásnak, majd a tizenkettőnek” (1Kor 15,3-4).

A nagyhét folyamata virágvasárnapkal kezdődik, annak felismerésével, hogy velünk az Isten (Immánuél), Áldott, aki jön az Úr nevében, hozsánna (Uram segíts rajtam, Jézus neve azt jelenti, Jahve, aki segít, aki megszabadít), majd folytatódik a templom megtisztításával (bár ez a János evangéliumában előbbre helyeződik), és a templomban való naponkénti tanítással, majd következik az utolsó vacsora, a lábmosás történetével. Ezután kezdődik a lelki és a testi gyötrődés, gyötretetés, s Jézus messiási mivoltának kicsúfolása, majd a kereszt, s az utolsó szavak, „elvégeztetett”, és „Atyám a te kezébe teszem le az én lelkemet”. Harmadnapra pedig a tanítványok által nem várt fordulat. Az üres sír és találkozások a feltámadott Jézussal. Pál elmondja a feltámadás bizonyítékaként azt, hogy a tanítványoknak többször is, de mintegy ötszáz atyafinak is megjelent, akik közül még sokan életben vannak. Legvégül pedig a damaszkuszi úton neki is megjelent.

Dogmatikai értelemben számunkra a húsvét elmondja azt, hogy Jézus a Krisztus. Benne mutatkozik meg Isten szabadítása, az új kezds, az új szövetség, amelynek alapja ez a szabadítás. Jézus Krisztus, ez pedig azt jelenti, hogy az Úr szolgálja, Istennek ama báránya, aki meghalt és él, próféta, pap és király. Aki pedig feltámadt, feltámasztó is (Róm 4,24; Ef 1,20; 1Pt 1,21). A húsvéti üzenet így szól mindnyájunkhoz: ”Serkenj fel, aki aluszol és támadj fel a halálból, és felragyog tenéked a Krisztus” (Ef 5,14). Húsvétkor Krisztus dicsőségesen mutatta meg az újjáteremtő Isten hatalmát.

A húsvét elmondja azt is, hogy Isten az egyszülött Fia elvetését vetette el. „Húsvét teszi teljesen érthetővé, mit is vett magára földi életének megalázottságával és a nagypénteki rettenetes véggel Jézus. Csak a feltámadás teszi tulajdonképpen érthetővé, hogy mi is volt a gólgotai keresztre feszítés” (C. Westermann/G. Gloege: A Biblia titkai, Kálvin kiadó, 1997. 580). Isten a húsvétban úgy jelentette ki magát mint engesztelő és kiengesztelt. Nem könnyű ezt megérteni, de mégis érzékelnünk és a bizonyágtételünkben érzékeltetnünk kell azt, hogy minden, ami régi elmúlt és minden, ami új eljött. Új a megváltás, új a teremtés, új a szövetségünk Istennel, mert Krisztus dicsőséges feltámadásával újjá lett minden. Húsvét arról beszél, hogy „Krisztusnak szerelme szorongat minket, (...) azért halt meg mindenkiért, hogy akik élnek, ezután ne magunknak éljenek, hanem annak, aki értük meghalt és feltámadott. Aki ugyanis Krisztusban, az Ő halálában megkeresztelkedett, Krisztusban van (en Christo einai), aki pedig Őbenne van, új teremtés (kainé ktiszisz). „Mindez Istentől van, aki minket magával megbékéltetett a Jézus Krisztus által” (2Kor 5,14-17).

Isten a feltámadott Krisztusban, az Ő szeretetében uralkodik a világ felett. Neki adatott minden hatalom mennyen és földön (Mt 28,18), neki, aki a halál erejének volt kiszolgáltatva. A húsvéti evangéliumnak ezt a feszültségét értjük meg akkor, amikor Jézusnak a kereszten mondott szavát, elvégeztetett, megértjük. A teteleszthai nem azt jelenti, hogy vége, megszakadt, hanem azt, hogy készen van, céljába ért.

Ha pedig hisszük azt, hogy „Jézus meghalt és feltámadott, azonképpen az Isten előhozza azokat, akik elaludtak, a Jézus által övele együtt” (1Thessz 4,14). Pál a gyülekezetnek írt, kronológiailag legelső levelében már kitért arra, hogy a feltámadás a mi feltámadásunknak is reménysége, záloga. A korinthusiaknak nem véletlenül teszi fel a döbbenet kérdését, hogy mimódon mondják némelyek közöttetek, hogy nincsen halottak feltámadása. A húsvéti üzenet tagadása nem más, mint a keresztyén hit tartalmának a tagadása. Ha csak ebben az életben reménykedünk a Krisztusban, minden embernél nyomorultabbak vagyunk. Pál bizonyítékokat sorol fel azért, hogy bizonyosságra jussanak a korinthusiak, akik már megkeresztelkedtek és Krisztus halálába keresztelkedtek meg, s most mégis kételkednek a feltámadásban. Pedig „Itt dobog a keresztyén hit szíve” (A van Ruler: Was glauben die Christen? Wuppertal 1972, 116), mondja van Ruler, K. Barth pedig úgy szól róla, hogy ez az evangélium in nuce. Ha Krisztus nem támadt fel, akkor az történik, amit Gamáliel mondott Teudásról és Galileus Júdásról. Nagyra tartották őket, de elvesztek, s a tanítványaik pedig szétszéledtek. Mert ami emberektől való az elvész, ami Istentől való az pedig megmarad (Vö. ApCsel 5, 36-39). Nem is arról van szó, amit A. Lindemann mond, hogy Krisztus nem a valóságban, hanem csak a tanítványok hitében támadt fel, mi pedig hisszük az ő hitüket.

A feltámadás bizonyítéka nem a szemtanúk vallástétele, hanem azoknak a vallástétele, akik a feltámadottal találkoztak. Ők hirdették, hogy feltámadott az Úr, bizonyítékkal feltámadott. A bizonyosság szólalt meg Tamás apostolból, amikor azt mondta: „Én Uram és én Istenem!” (Jn 20,28). A feltámadott Jézus láttatta önmagát. Az Emmausba menő tanítványok elmondják Jézusnak azt, ami emberileg elmondható volt, amit a főpap is elmondhatott volna, sőt még azt is hozzátehetné, hogy „mi azt reméltük, hogy ő fogja megváltani az Izraelt” (Lk 24,21). Jézus pedig elmondja azt, amit az ígéretek beteljesedése, a kijelentés alapján lehet elmondani. Amit megírtak már a próféták, hogy a Krisztusnak szenvednie kell és úgy bemenni az ő dicsőségébe. Amikor pedig felismerték Jézust, még az éjszaka visszamentek Jeruzsálembe, hogy hírül vigyék a tanítványoknak.

Pál világosan elmondja azt, hogy Krisztus feltámadása nélkül nincsen keresztyénség. Van és lehet képmutatás, önáltatás, de a keresztyénség ott kezdődik, hogy „ámde Krisztus feltámadt a halottak közül” (nüni de Chrisztosz egégerai ek nekrón). Ez az oka annak, hogy kimondhatjuk, „hiszem a testnek feltámadását”. A mi feltámadásunknak Krisztus feltámadása a záloga. Ő az első zsenge. Ahogyan Ádám által jött a halál, úgy Krisztus által van az élet. A korinthusiak megszegyenülnek, mert megkeresztelt emberek lévén nem ismerik Istent, s azért nem ismerik Istent, mert nem értették meg a feltámadás titkát. „Mert amiképpen hordtuk a földinek ábrázatát úgy hordani fogjuk a mennyeknek ábrázatát is” (1Kor 15, 49). Akik pedig látni fogják Krisztus visszajövetelét, azok is elváltoznak, amint elváltozott Krisztus a megdicsőülés hegyén (1Kor 15,51; Mt 17,2).

Meg kell említenünk a húsvét öskeresztyén értelmezésének egy másik aspektusát is, ez pedig a feltámadott Jézus Krisztussal való közösség, az úrvacsora. Az öskeresztyén gyülekezetekben, az úrvacsorában természetes módon kapcsolódott össze Krisztus feltámadása, a feltámadott jelenlétében ünnepelt eucharisziával (hálaadás). „A feltámadott Úr jelenléte az agapén egyrészt úgy érvényesült, mint a feltámadás történeti tényének emléke; másrészt mint annak az aktuális ténynek a megtapasztalása, hogy az Úr láthatatlan módon eljön a kenyér megtörésére összegyűlt hívek közé, harmadsorban pedig eszkatologikus távlatot is kapott, mivel így gondolkodtak: az Úr megjelent az övéinek, miközben ettek (Lk 24,30-32), megjelenik a kultikus étkezésben, és meg fog jelenni majd a messiási lakomán is” (Jel 3,20). (Vö.

Cullmann, O.: Die Bedeutung des Abendmahls im Urchristentum. In. Vorträge und Aufsätze (1925-1962) 515). Az úrvacsorában Krisztus nem száll le az elemekbe, hanem találkozik az övéivel. Kálvin arra teszi a hangsúlyt, hogy ez a találkozás a teljes, dicsőséges Krisztussal (totus Christus) való találkozás, amely egyfelől személyes élmény, másfelől viszont a gyülekezet közösségének, legbelső egységének kifejeződése. Az őskeresztyén gyülekezetekben „házanként megtörték a kenyeret, örömmel és tiszta szívvel részesültek az ételben” (ApCsel 2,46). Később az üldözött gyülekezetek titkos összejöveteleiken tették meg ugyanezt. Húsvétkor, de minden úrvacsoravétel előtt, ne mulasszuk el tanítani a gyülekezetet arról, hogy mi a keresztyén úrvacsora. Sok helyen már nem gyakorlat az úrvacsorai igehirdetés, pedig ez nem jól van. A gyülekezetnek meg kellene ismernie az úrvacsora igazi misztériumát, és ennek a misztériumnak sokrétűségét. Jóllehet a szereztetési ige véget ér ott, hogy az Úrnak halálát hirdessétek, amíg eljövend. Azonban nem Krisztust váró az a közösség, amelyik elfelejti az Ő dicsőséges feltámadását, mennybemenetelét és azt az ígéretet, hogy „nem iszom a szőlőtőkének ebből a terméséből mind ama napig, amikor újan iszom azt veletek az én Atyámnak országában” (Mt 26,29).

A modern ember megragadt a racionalitás szintjén. Vágyakozik a spiritualitásra, a misztériumra, de mint a polip nyolc karja köti meg a racionalitást. Ezért nem azt kérdezi, hogy ki tette, miért tette, hanem azt kérdezi, hogyan lehetséges ez. Meg kell érteni és értetni, hogy racionalitás nyomorulttá tesz bennünket. Az életünk legszebb dolgai ugyanis nem racionálisak és nem is tehetők azzá. Nem lehet csupán racionális érvekkel megmondani, hogy miért szeretem a szüleimet, miért szeretem a szülőfalumat, miért azt a lányt választottam, aki a feleségem, miért fogadtam el a gyermekeimet olyanak, amilyenek. Isten munkája sem követhető az ész érveivel. Tetszett az Istennek, hogy Krisztusban lakozzék az istenségnek egész teljessége testileg. Ez a mondat racionálisan nem értelmezhető, de hitünk szempontjából a legfontosabb mondatok egyike. Húsvét üzenete szintén nem tartozik a racionálisan követhető dolgok közé. Ne is próbáljunk okos prédikációkat mondani róla. Amikor Péter először prédikált, s beszélt a húsvét titkáról, Szentlélekkel és nem okos gondolatokkal betölte tette. Mert húsvét ma is bolondság és botránkozás, de mi azért vagyunk keresztyének, mert nem ezt az oldalát vesszük komolyan, hanem azt, hogy Istennek ereje, Istennek dicsősége. Húsvét és a nagyheti események mutatják meg legjobban azt, hogy nem azé, aki akarja, sem nem azé, aki fut, hanem a könyörülő Istené. A sola gratia, a solus Christus és a soli Deo gloria egybekapcsolódása a feltámadás csodája.

A húsvét homiletikuma

1. Exegetikai problémák

A nagy hét eseményeit mind a négy evangélium leírja. A szinoptikus evangéliumok egységes sorrendben mondják el a történetet, János evangéliuma viszont más szempontból dolgozza fel. Nagyon fontos, hogy pontos exegézissel, a többi evangélium mondanivalójának figyelembe vétele mellett fejtsük ki az ige mondanivalóját. A görög szöveget mindig meg kell nézni, mert sok esetben a szóhasználat különbsége is mondanivalót hordoz. A húsvéti gyülekezetben sokan vannak olyanok, akik nem rendszeres igehallgatók, ezért ne fukarkodjunk a szöveg magyarázatával, s ne ragadjunk ki a szövegből egy apró részletet, hanem vonjuk be az igehallgatókat a történet lelki sodrásába.

A nagyheti események középpontjában Jézus Krisztus keresztyén áll. Ez a bűnös emberiség legrettenetesebb tette, ugyanakkor a világ megváltása. Pál apostol nem akart másról tudni a korinthusiak között, hanem csak Jézus Krisztusról, mégpedig mint megfeszítettől (1Kor 2,2). A nagy hét énekei is erre figyelmeztetnek. „Szent áldozat tedd, meg ne szűnjünk,

keresztben látni tégedet! Szent véred mossa csak le bűnünk, lelkünk előtt az tár eget” (343. ének, 3. v.).

Jézus szenvedése harc, de nem politikai küzdelem, hanem az ember ősi ellensége, a gonosz, a Sátán ellen folyt. A keresztben nem az a kísértés, hogy tovább folyik a szenvedés, egészen a halálig, hanem az, hogy Jézus szálljon le a keresztről, s amíg ott van is átkot szórjon azokra, akik őt kínozzák. Azonban Jézus végig ellene állott a kísértő szónak, s ezzel végső győzelmet aratott a gonosz felett. Ennek a győzelemnek a látomása már korábban felragyogott előtte (Lk 10,18). János apostol a levelében világossá teszi, hogy „azért jelent meg az embernek Fia, hogy az ördög munkáit lerontsa” (1Jn 3,8).

Jézus szenvedése a keresztben, de egész földi élete ideje, arról beszél, hogy az ember mindenestül megváltásra szorul. A nagyhét erre még inkább rámutat. Egyetlen emberi jószándék sem tudja eltéríteni az emberiséget attól, hogy a szentet és tisztát elpusztítsa. Péter kirántotta a kardját, hogy megszabadítsa Jézust, Pilátus földi hatalmánál fogva fel akarja menteni Jézust, de nem lehet, mert ez a sötétség órája, nem Isten legyőzésének, hanem az ember elveszettségének megmutatása.

Fontos hangsúlyoznunk azt is, hogy a kereszt, az elégtétel az Atya akarata. Szeretettel és áldozattal akarja megmenteni az embert. Jézus Istennek elvégzett tanácsából és rendeléséből adatott halálra (ApCsel 2,23). Azt is hangsúlyoznunk kell, hogy Jézus akarata azonos az Atya akaratával. Jézus önmagát adta, átadatott a bűnösök kezébe, de nem akarata ellenére. A lélek kész, csak a test erőtelen. Ha angyalok seregét akarta volna, akkor azok harcoltak volna érte, de nem akarta, hanem odaadta magát, hogy „kimentsen minket a jelenvaló gonosz világból Istennek, a mi Atyánknak akarata szerint”. Jézus ezért volt engedelmes mindhalálig, mégpedig a keresztfának haláláig (Fil 2,8).

Nagypéntek győzelem. Már a szenvedéstörténeten átragyogott a győzelem, és az Írás, azaz Isten ígéreteinek beteljesedése. A látor üdvözítése (Lk 23,43), a szomjúhozom és az „elvégeztetett” kiáltása, mind erről beszél. Jézus szenvedésekor és halálakor eszkatológiai jelek mutatkoztak. Sötétség volt a nappal közepén, a templom kárpítja meghasad, a halottak közül sokan feltámadnak). Jézus keresztre emelése egyszerre a megaláztatás mélysége és a felemeltetés kezdete (Jn 8,28; 12,32).

A nagypénteki történetet önmagunkra kell értelmeznünk. „Mind, ami kín, s ütés ért, magam hoztam reád” (341. ének 3. v.). „A kereszt összetör és felemel” (Hirdesd az Igét, 175). Megítéli a kegyességünket, vallásosságunkat, gőgünket ugyanúgy, mint az ismert és titkolt bűneinket. De ugyanez a kereszt emel fel bennünket, hogy világosságban járjunk és győzelmes életet éljünk.

2. A húsvét homiletikuma

Miközben folyton emlékezünk és emlékeztetünk a keresztre, annak hasznára, az elkeseredett és reménytelen ember életébe belehasít a mondat: „Feltámadott az Úr biztonnyal” (Lk 24,34). Annak, hogy Krisztus feltámadt, bizonyosságai a feltámadással találkozott emberek, apostolok, asszonyok, több mint ötszáz atyafi. A feltámadás hasznát a Heidelbergi káté nagyon egyszerűen fogalmazza meg.

a) „Feltámadásával legyőzte a halált, hogy minket részesítsen abban az igazságban, amelyet halálával szerzett.” Mint utolsó ellenséget Jézus legyőzte a halált. Tehát a bűnt, amely halált nemzett eltörölte. Ennek a folyamatnak a kezdete karácsony a testté léétel, és betetőzése a húsvét, a feltámadás. Jézus a feltámadásával, nemcsak betöltötte a prófétai szót, hogy a Messiás halottakat támaszt fel, hanem áttört egy áttörhetetlen falat, a halál falát, amely addig átléphetetlen volt. Jézus feltámadásáig minden emberi gondolat az élet végéig tartott. A feltámadás hirdetése ma is áttör egy falat, a *carpe diem* falát, a „csak ebben az életben reménykedünk” falát, és világosságra hozza az életet (2Tim 1,10).

Húsvét üzenete a halál tényét megváltoztatja. Ami addig lezárt volt, azt feltöri. Az élet a halállal nem zárult le, mert az új élet, az örök élet Krisztus által folytatódik. „Halál, hol a te fullánkod, pokol, hol a te diadalmad?” – kérdezi Pál apostol (1Kor 15,55.). Krisztus volt az első zsenge, mint a termés első gyümölcse, ami után következik a többi.

b) „Hatalmával már most új életre támaszt fel minket is” (HK 45). Az élet tehát az örök élettel megoldott. Aki hisz Krisztusban örök élete van. Nemcsak lesz, ahogyan az Ószövetség hitében élők gondolták és vallották (Jn 11,24), s ahogyan tévesen a római katolikus egyház vallja, hanem van. Kegyelemből és ajándékképpen. Jézus a feltámadás és az élet. aki benne hisz, ha meghal is él (Jn 11,25-26.). Ezzel a bizonyossággal élünk a világban és ezzel a bizonyossággal fogjuk elhagyni a földi világot, mert el fogjuk hagyni.

A húsvéti ígahirdetés szól az új életről, amely Krisztus feltámadásából következik. Ennek az új életnek jellemzője az, hogy Jézusról beszél, Őt ábrázolja ki (2Kor 4, 11), nem önmagának él (2Kor 5,15), szüntelen megújul eredőjében Krisztusban (Róm 8,11), a bűn és gonosz erői ellen szabad lelkiismerettel harcol (Zsid 12,1-2), a jövőre nézve megtöltekezik reménységgel (1Pét 1,3; Kol 3,1; 1Thessz 4,14).

Tehát nem a vallási cinizmus, nem a vallási fanatizmus a győzedelmes, hanem Krisztus. Nem az a jó keresztyén, aki egy lépéssel Krisztus előtt jár, hanem az az engedetlen keresztyén. És ez nagy különbség. Aki a húsvéti evangéliumot érti, az tudja, hogy megadással kell lenni az Úr szabadításáig. Azt nem „bámítja el az élet sok új kapuja” (Ady E.), az szembe mer szállni az örök élet reménységével megtöltekezve a bűn és halál erőivel.

c) „Krisztus feltámadása a mi boldog feltámadásunk záloga.” Ez a református keresztyén ember reménysége. Ha ebben valaki bizonytalan, akkor hiedelmek, babonák, félelmek, spiritizmus, hamis misztika, okkultizmus veszik át az uralmat az életén. A keresztyén reménység a reménység ellenére reménykedik. Tehát félre tesz minden emberi szempont szerint lehetséges reménységet, ahogyan Ábrahám félretette a férfi reménységét (nemzés) és az asszony reménységét (fogadás) azért, hogy engedelmesen fogadja Isten megígért ajándékát, úgy nekünk is félre kell tennünk a földi reménységet, hogy a mennyeit elfogadjuk. Krisztus feltámadása nem emberi elképzelés szerint történt, s a mi feltámadásunk sem emberi elképzelés mentén történik. Ahogyan Isten teremtő tettet nem érti az ember, úgy nem érti újjáteremtő tettet sem. Elvettetik erőtlenségben feltámasztatik erőben, elvettetik mint érzéki test, feltámasztatik mint lelki test. Ezek a szavak ellentétet fogalmaznak meg. Arra figyelmeztetnek, hogy a feltámadott test nem leírható a mai dimenziókban és fogalmakkal. Annak ellenére azonban, hogy nem leírható, még létező. Ennek a létezőnek az elfogadása a feltámadásba vetett hit.

Fontos megjegyeznünk azt, hogy nem újbóli testet öltésről van szó, mert nem a „szarkasz”, nem a hús-vér test támad fel, hanem az egyéniség, a személyiséget hordozó „szóma”, amely Krisztus feltámadott testéhez hasonló. Ez minőségi változást jelent, ugyanakkor mégis azonosságot a korábbi személyiségünkkel. Ha példát akarunk hozni, akkor a megújuló, ugyanakkor megváltozó test példa lehet. A testünk sejtjei 7,5 évenként teljesen kicserélődnek, az arcunk megváltozik, ugyanakkor a személyiségünk kontinuitásban marad. Lényegünkben azonosak maradunk tehát, de lényünket tekintve megváltozunk, ezt jelenti az, hogy a nevünk, a lényegünk fel van írva azélet könyvében. És ez a döntő. Ami a Szentlélek munkája (2Kor 5,5; Róm 8,11; Ef 5,30). A Szentlélek támasztotta fel Jézust (Róm 1,4), de önmaga erejéből is feltámadt volna, mert erre is volt hatalma. A Szentlélek tesz ma is bizonyossá minket arról, hogy örök életünk van. Természetes ezek után, hogy csak a Szentlélek által lehetséges ígét hirdetni a feltámadásról.

A feltámadás reménysége azonban nemcsak az egyes emberre, hanem az egész emberiségre is kiterjed (2 Pét 3,13). Az egész teremtettségnek az újjáteremtését várjuk. Mindannak helyreállítását, amit a bűn elrontott. A megromlott világ elmúlik a maga múlandóságával (jel 20,11), s a feltámadott élethez tartozó világ áll elő Isten újjáteremtő akarata szerint. Ez a húsvét eszkatológiája.

Húsvéti vázlatok

1. Textus: Jel 1,12-18

Köszöntés: Kegyelem néktek és békesség attól, aki van, és aki volt, és aki eljövendő, aki szeret minket és vére által megszabadított bűneinktől, aki országa népévé tett minket, papokká Isten, az ő Atyja előtt: övé a dicsőség és a hatalom örökkön-örökké. Ámen.

Exegetikai megjegyzések

A Jelenések könyve megértése azért különösen nehéz, mert János, aki a látomásokat látta, a maga képi, nyelvi, vallási és kulturális ismeretével, eszköztárával próbálja megmutatni a neki adott parancs szerint leírni a látottakat. Mi pedig, akik olvassuk, már más képi, nyelvi, vallási és kulturális ismeretekkel próbáljuk dekódolni az elmondottakat. Az exegézis elsősorban János látomását szeretné megérteni, hogy ezzel segítsen hozzá bennünket a mai megértéshez.

János Patmosz szigetén, ahol Jézus bizonyágtételéért száműzetésben, gyülekezet nélkül él, az Úrnak napján (egenomén en pneumatí en té kúriaké hémera), az istentiszteletre rendelt napon, különleges lelki állapotban, elragadtatásban kapja meg a feladatot, hogy amit lát és hall, azt írja meg egy könyvben és küldje el a hét gyülekezetnek. A hang után megfordulva az Emberfiához hasonló alakot látott, aki hét arany gyertyatartó (nem menóra) között állt. A hét fényforrás szerintem nem hozható összefüggésbe valamelyik csillagképpel. Az Emberfia név a Dán 7,13-ból ismert, és a Máté evangéliuma használja (Mt 24,30). Az alak leírása sokatmondó az ószövetségi ember számára. Hosszú, fehér palástszerű ruha, aranyöv, amelyek a főpapi és királyi méltóság jelei. Hasonló a Dániel által leírt „öregkorú”-ra, aki magát Istent jelöli (Dán 7,9), s akihez az emberfiához hasonló alak az ég felhőin érkezik meg, majd minden nép felett az örök hatalmat veszi át (Dán 7,13-14). Haja, mint a gyapjú, szeme mint a tűz lángja. Mennyei tekintet, amely áthat mindenben, és amely elől semmi nem rejtőzhet el. A lába is izzó érchez hasonló. A chalkolibanosz szó nem azonosítható be, de minden ércnél értékesebb fémről van szó, talán egy különösen tiszta aranyról, vagy arany-platina ötvözetéről. Jobb kezében hét csillagot tartott, a világmindenség feletti hatalom jelképe. Nem tartom jónak, ha ezt azonosítjuk a Kis-Medve csillagképpel, amely a Mithras kultuszban hatalmi jelkép volt. A hetes szám bibliai szimbólum, a teljesség kifejezésére. Szájából kétélű éles kard jött ki, amely azt jelenti, hogy minden szava a tiszta és igaz ítélet (a 19,15-ben a kétélű éles kard az ítélet eszköze). A pergamoni levél beszél arról, hogy kétélű éles kard van a levél diktálójánál, és harcolni fog szájának kardjával (2,12; 2,16). A tekintete, mint a déli nap fénye.

Ezután fordulat áll be. János a lába elé esik, és Ő, aki eddig a jobbában hét csillagot tartott, most jobb kezét ráteszi és ezt mondja: Ne félj! Ez a biztatás már a megelevenítő Úr szava. Jézus Krisztus az, aki a Szentháromság személyének méltóságjelzőit hordozza. Ő az alfa és az ómega, a kezdet és a vég, az első és az utolsó. Jézus, aki halott volt és íme él örökkön-örökké, és nála vannak a halál és a pokol kulcsai.

Nekem az élet Krisztus.

Lectio: Jn 20,19-28

Textus: Jel 1,12-18

1. Élhetek-e Krisztus nélkül, aki halott volt és íme él?
2. Félelem a dicsőséges Jézustól. a) mert Ő mindennek ura; b) mindennek ítélője; c) jaj nekem, elvesztem, mert a seregeknek Urát látták az én szemeim; d) mert Jézus tisztasága megítéli az én tisztátalanságomat; e) mert az Ő szavainak igazsága megöli az igaztalant.

3. Ne félj! a) mert nála vannak a halál és pokol kulcsai. Amit bezár, azt nem nyitja meg senki, s amit megnyit, azt nem zárhatja be senki. Ne félj, mert megváltott, ne félj, mert neveden szólított (már a megkeresztelésedkor, amikor konfirmáltál, amikor az ígét meghallottad).
Van okod a félelemre, mert kik vagyunk mi Isten színe előtt. Kik vagyunk mi Jézus szavaival szemben, amely olyan, mint a kétélű éles kard. Megsemmisítő igazság. De ez a hatalom, ez az igazság annyira szeretettel teljes, hogy mégsem kell félnünk, mert adta önmagát, hogy ne félelemmel, ne ítélet szavaival kelljen szólnia hozzánk, hanem a kegyelem, az újjáteremtő hatalom szavaival.
4. Az élet, amit tőle kaptam, azt jelenti, hogy nekem az élet Krisztus. Minden napomhoz, minden gondolatomhoz, minden botlásomhoz, neki köze van, vele meg kell beszélnem, mert azt az életet, amit ebben a testben élek, az Isten Fiában való hitben élem, aki szeretett engem és önmagát adta értem.

2. Lectio: Róm 5,1-18 (vagy 1Kor 15,12-26)
Textus: Róma 5,18

Exegetikai megjegyzések

A textus gondolatmenete arról szól, hogy egy embernek bűne, bűnesete miatt sokan jutottak kárhozatra. viszont az egynek engedelmissége, az egynek igazsága lett minden ember számára éltető megigazulássá. Egy és mindenki, ez döntésre kényszerít, s ez a legnehezebben érthető.

Az egynek elbukása miatt lett úrrá a halál (lásd 12,14. vers), amely zsarnokként minden emberi életre elhat, mert minden élet tud egy fontos dolgot, hogy a testben zajló élete véges. Ezzel a ténnyel, „mivelhogy halállal születék, eleve beleköttek a levesébe” (Szilágyi Domokos, Hogyan írjunk verset), minden emberi életnek számolnia kell. Számolunk-e viszont azzal is, hogy Jézus legyőzte a halált és zsenyéjük lett azoknak, akik elaludtak. Az egy elbukása miatt lett minden emberen úrrá a halál (12. és 14. vers), de ezzel ellentétben az áll, hogy az egynek engedelmissége, igazsága mindenki számára megigazulássá lett. A hit egyetlen lapra tesz fel mindent. Krisztus és az élet, ez az első és legfontosabb, vagy Ádám és a halál, ez az, amit el kell hagynunk. Pál tehát arra mutat rá, hogy nem alternatívák vannak, hanem az Atya két ajtót adott elénk. Az egyik az életnek ajtaja, a másik a halál ajtaja. A mai ember ott téved el, hogy egy harmadik ajtót keres. Szeretne a tények közé „vagy” helyett „és”-t tenni. Ez azonban lehetetlen. Jézus az egyetlen út, Jézus az egyetlen igazság és Jézus az egyetlen élet. Vagy a halál uralkodik felettünk, vagy az élet. Vagy a hamisság van jelen az életünkben, vagy az igazság. Vagy Jézus az út, aki az életre visz, vagy az életünk a veszedelem felé tart. Ádám tehát nem párhuzamot jelent Jézussal, hanem ellentétet. Ami elveszett Ádám által, azt nyerte meg Krisztus, az Ő szenvedése által.

Jézus Krisztusban Minden a miénk

1. Minden elveszett, mert Ádám bűne mindenre kihat.
2. Ha valaki azt gondolja, hogy van középút, lehet egy lépéssel a világhoz, a régi emberhez, Ádámhoz közeledni, egy lépéssel Krisztushoz is, mert Ő mégis nagyobb mindennél, téved. Még kárhozzatban van.
3. Jézus igazsága egyetlen, amely által mindnyájunknak igazsága van. A húsvéti boldogságunk az, hogy a feltámadott Jézus igazsága minden ember számára éltető megigazulás lett.
4. Ezért mondja az ige, hogy a mennyek országa olyan, mint a mustármag, olyan, mint a számtóföldre elrejtett kincs, olyan, mint a kovász. Kicsiny kezdet után, mindenre kihat.

5. Húsvét a döntésnek az ünnepe. Megemlékezés arról, hogy Jézus az egyetlen igazság, és döntés arról, hogy nála nélkül számunkra nincsen üdvösség. Vele együtt minden a tiétek, nélküle nincsen semmitek, és amitek van, az is elvétetik.
6. Húsvét az örömnök ünnepe. Jézusra bízunk az életünk útját, mert Jézusban van igazságunk, és Jézus adja meg az örök életünket. Nála nélkül semmink nincsen, de vele együtt minden a miénk.
7. Húsvét a hálaadás ünnepe. Ha mindent kegyelemből kaptunk, akkor mindenért hálát kell adnunk. Értelmetlenné válik az, hogy mi az enyém. Vele együtt minden, de éppen ezért a hálaadás Őt illeti. Meg kell tanulnunk tehát Őt dicsőíteni és őt magasztalni.

3. Lectio: Mt 28,1-10

Textus: Mt 28,9-10

Exegetikai megjegyzések

Húsvét reggele a tanítványokat félelemben találja. Nincsen Mester, nincsen tanítványság sem. Nála élet volt és biztonság, s most gyász van és rettegés attól, hogy ha így bántak a Mesterrel, hogyan fognak bánni a tanítványaival. Ezen kívül a lelkiismeretük is rossz volt, hiszen nem éppen hősként viselkedtek akkor, amikor Jézust elfogták. Szétszaladtak, Péter később a főpap udvarában megtagadta, János volt az egyetlen, aki kitartott, s aki a keresz alatt is ott volt. Az asszonyok nem is törődtek a feltámadással, ők a meglévő helyzethez igazították a teendőket. El kell rendezni a sírt, hogy a szokásoknak megfelelően és ne egy kapkodás eredményeképpen legyen eltemetve Jézus.

A feltámadás híre nem várt esemény. Mondta Jézus, később a tanítványok vissza is emlékeznek rá, de nem várták. A kereszthalál sokkoló volt, a halál véglegesnek látszott. Az exegeták jó része meglepődik azzal, hogy elmondja, miben különbözik az egyik evangélium elbeszélése a másiktól. Máté nem említi például az, hogy keneteket vittek volna, mintha a bethániai megkenetés elegendő lenne (Mt 26,12), és mintha valami halvány remény volna bennük arra nézve, hogy fel fog támadni. Megnézni mentek a sírt, talán el sem akarták hengeríteni a követ. Persze ez mutathatja a teljes belenyugvást is, hiszen csak regisztrálni akarják, hogy hova lett helyezve, hova járjanak ki a gyász napjaiban. Amit láttak megdöbbentő volt. Egy angyal elhengerítette a követ és ráült. A tekintete olyan volt, mint a villámlás, a ruhája fehér mint a hó. Az örök, akik közel álltak, halálos félelemben dermedtek. Az angyal megszólította őket, és azt mondta, hogy ők ne féljenek, mert Jézust keresik. A távolabb álló asszonyokat közelebb hívja, hogy nézzék meg az üres sírt. Mondják meg tehát, hogy feltámadt, és előttük megy Galileába, ott meglátják őt.

Magdalai Mária Máté elmondása szerint ott van az asszonyok között akkor is, amikor az angyalt látták és akkor is, amikor megjelent Jézus nekik. János arról beszél, hogy csak neki jelent meg Jézus, Lukács viszont nem említi meg azt, hogy Jézus személyesen találkozott az asszonyokkal. János leírásában is következetlenséget fedezhetünk fel. Magdalai Máriának nem engedi meg, hogy hozzáérjen, Tamás apostolnak viszont azt mondja, hogy érintse meg a szegnek helyét és tegye kezét az oldalára. Igaz, hogy Tamás (Jn 20) nem teszi meg. Máté leírásában az asszonyok megragadták a lábát, leborulva előtte. A ne féljétek megerősítése annak, amit az angyal mondott. A feltámadott Krisztusba vetett hit nem félelemre, hanem bizonyosságra épül. Végül meg kell jegyeznünk, hogy a tanítványokat Jézus a történetek ellenére testvéreinek (adelfoi) nevezi, talán azért, mert őket is beleértette abba az imádságba, hogy „Atyám, bocsásd meg nekik, mert nem tudják, mit cselekszenek”.

Prédikációvázlat: Itt van, mert feltámadt

1. Akik húsvétkor Jézust keresték, azok mind találtak valamit, valami mást mint amit vártak. A temetőben sírokat lehet látni, amelyekben holttesteket helyeztek. Péter és János magdalai Mária hírmondására kimenve az üres sírt látta, gondosan összehajtogatott lepedőkkel (Jn 20,6). Az asszonyok angyalt láttak, aki megbízta őket, hogy menjenek és mondják meg a tanítványoknak, hogy előttük meg Galileába, majd nemsokkal ezután személyesen Jézussal is találkoztak. Magdalai Máriát Jézus szólította meg a sírkertben, mert ő még azt gondolta, hogy ellopták a holttestet. Az Emmausba menő tanítványok mellé odaszegődött Jézus és beszélgetett velük, majd a kenyér megtörésekor nyilvánvalóvá tette, hogy Ő az, aki feltámadott a halottak közül. Hogyan lehet mégis, hogy ma olyan kevesen kiáltják örvendezve, hogy Krisztus feltámadott. A legrettenetesebb állapot a bizonytalanság. Feltámadott az Úr, vagy nem támadott fel, és ma ebben a bizonytalanságban élnek az emberek.
2. A húsvéti üzenet a halál rettenetes valósága helyett egy üres sírt mutat, félelem helyett megnyugtató, örömteli angyali szótartot arról, hogy menjenek el és mondják meg a tanítványainak, hogy feltámadt a halottak közül, és előttük meg Galileába, ott meglátják őt. Az angyal megmondja a hírt és megmondja az újabb bizonyosság helyét. Nem csak azt tudhatják, hogy nincsen a temetőben, hanem azt is, hogy hol akar velük találkozni. Majd az asszonyoknak, akikben a félelem és hit, öröm és bizonytalanság keveredett, megjelenik a feltámadott Jézus. Üdvözölte őket, és azok leborultak előtte, megragadták lábait. Ne féljete – mondja Jézus. Abban a bizonyosságban lehetünk, hogy Jézus szavai teljesen kiűzték a félelmüket. Elküldi őket Jézus is a tanítványokhoz, akiket testvéreimnek nevez, hogy menjenek Galileába és ott meglátják őt.
3. Hogyan lehet mienk a húsvét csodája? Az első, ha keressük Jézust. Jézust, aki meghalt a kereszten. Pál apostol azt mondja, hogy nem is akar tudni másról a gyülekezet közösségében csak Jézus Krisztusról, róla is mint a megfeszítettről (1Kor 2,2). „Mert a keresztről szóló beszéd bolondság ugyan azoknak, akik elvesznek, de nekünk, akik üdvözülünk, Istennek ereje” (1Kor 1,18). De ha csak ebben az életben reménykedünk Őbenne, minden embernél nyomorultabbak vagyunk. Akkor miénk Krisztus áldozata, ha hozzáteszük azt, hogy akit gonoszul keresztre szögeztek és megölték. „Isten feltámasztotta őt, feloldva a halál fájdalmait, mivel lehetetlen volt, hogy a halál fogva tartsa őt” (ApCsel 2,23-24).
Keressük Jézust, aki meghalt és megtaláljuk Krisztust, aki él. Az Ő ereje veszi el a félelmeinket, az Ő ajándéka a hit, ami bennünk van, vele találkozunk, amikor kezünkbe vesszük a Bibliánkat, amikor eljövünk istentiszteletre, amikor megkapjuk az úrvacsora jegyeit. Hitre és jelek által bizonyosságra jutunk afelől hogy Ő él és ma is üdvösség forrása. Feltámadott az Úr, nem a holtak között van, hanem él.

2018

Húsvét és pünkösd

A mentorprogram célja, hogy a tapasztalattal még nem rendelkező hallgatókat az ünnepi legációkra felkészítse.

1. Húsvéti ünnepkör

a) A húsvét dogmatikuma

- Ószövetségi előzmények. Az egyiptomi szabadulás, az ószövetségi páska ünnepe. Messiási próféciák és a szenvedéstörténetek kapcsolata
- Jézus, mint áldozó és áldozat a Zsidókhöz írt levél alapján
- Az úrvacsora szerzettetési igéi
- Passiótörténetek
- Engesztelés és megváltás
- A húsvét történetének dogmatikai felfogása

b) A húsvét homiletikuma

- Ókeresztyén húsvét
- Keresztelés, újjászületés a húsvéti szimbólumok háttérében
- Ókeresztyén húsvéti körlevelek és homíliák
- A húsvét textuáriuma
- A húsvéti istentisztelet liturgiája
- Az igehirdetés elkészítésének mozzanatai
- Húsvéti igehirdetések (gyakorlati példák megbeszélése)
- Egyéb gyakorlati tanácsok

2. Pünkösd ünnepkör

a) A pünkösd dogmatikuma

- A Szentlélek személyének titka a Szentháromságban
- A Szentlélekről szóló bibliai bizonyágtétel
- A Szentlélek ígérete az Ószövetségben
- Jézus ígérete és tanítása a Szentlélekről
- A Szentlélek kitöltetése és a lelki ajándékok
- Ókeresztyén dogmatikai viták
- A Lélek egysége az egyház közösségében
- A Szentlélekről szóló tanítás az egyház hitvallásaiban

b) A pünkösd homiletikuma

- A Szentlélek állandó jelenléte a korai egyházban
- Lélek által, Lélekből szólni
- A prófétai igehirdetés
- A Lélek magasztalása az ókeresztyén istentiszteleten, liturgiában
- A Lélek egysége az igehirdetésben
- A Szentlélek munkája és az Ige megértése
- A Szentlélek munkája az Ige hirdetésében
- A Szentlélekről mondott igehirdetések textuáriuma
- A pünkösd igehirdetés elkészítésének mozzanatai (kész prédikációk megbeszélése)
- Egyéb gyakorlati tanácsok

2019
Karácsony

1. Lectio: Ézs 11,1-10.
Textus: Ézs 11,1-3

„Vesszőszál sarjad Isai törzsökéről, hajtás sarjad gyökereiről. Az Úr lelke nyugszik rajta, a bölcsesség és értelem lelke, tanács és erő lelke, az Úr ismeretének és félelmének lelke.”

Nemrég volt halottak napja, és most advent volt, és itt van a karácsony. Az elmúlás és a megújulás között őrlődik még a hitben járó ember is. Rövidülnek a nappalok, mindenből kifogy a fény, a nyárra már csak a gyümölcsök, kompótok és lekvárok íze emlékeztet. Ézsaiás próféciája ebben a fénytelen időben szólít meg most minket. Vesszőszál hajt ki Isai törzséből. Egy megsemmisített, letarolt, földig égett olajfa képe áll előttünk, amelynek a gyökeréről új hajtás hajt ki. Ez a képes beszéd azon a tájon mindenki számára érthető volt. Magam is láttam Olaszországban olyan olajligetet, amelynek minden fáját tövig levágták és az új hajtások már szépen fejlődve teremni kezdtek. Megkérdeztem, hogy mi történt. Azt mondták, hogy tíz napig erős fagy volt néhány éve, és az olajfák tövig lefagytak. Délebbre gyakori volt, hogy villámcsapás miatt porig égett egy olajfa, de néhány hónap után mégis újra kihajtott. A legrégebbi termő olajfát úgy 3000 évesnek gondolják. A pusztulásban ott van az új kezdet. Az ítéletben a kegyelem. Karácsony erre az isteni kegyelemre, szeretetre emlékeztet.

De nem szabad hallgatnunk arról sem, hogy az új kezdetet a pusztulás előzi meg. Ézsaiás elhívásakor az a feladat hangzik: „Menj és mondd meg ennek a népnek: hallván halljatok, de ne értsetek, látván lássatok, de ne ismerjete. Tedd kövérré e nép szívét, tedd sükké a fülét és kösd be a szemét...” Jézus idézte ezeket a verseket, amikor látta a népe értetlenségét, bezárt szívét és hallásra alkalmatlan fülét, látásra alkalmatlan szemét. Mert bármelyik pogány város, ha ezeket a jeleket látta volna, amelyeket Jézus a földön tett, porban és hamuban ülve, bűnbánatban megtért volna. Ma nem kövér az emberek szíve? Ma nem az történik, hogy az ember bűnéért egyetlen felelős van, Isten? Hogy engedhette meg a háborúkat, a gyilkolást – kérdezik. Holott Isten nem engedte meg. Hány ezer éve odaadta a Tízparancsolatot, amelyben az áll, hogy ne ölj meg, ne is gyűlölj senkit. Az ember semmibe veszi ezeket az egyszerű parancsolatokat, azután azt kérdezi, hogyan engedheti Isten a gonoszságot növekedni? Úgy teszünk, mintha nem látnánk, mintha nem hallottuk volna, hogy az istentelen élet pusztulásba vezet. Széles az a kapu és széles az az út, amely a veszedelemre visz, és sokan vannak, akik azon járnak, keskeny az a kapu és keskeny az az út amely az életre visz, kevesen vannak, akik megtalálják azt. Elképedve látom és hallom azt, ahogyan az emberek becsapják magukat, olyan dolgokban reménykednek, amelyek hiábavalóságok, és nem látják a nyomorúság közeledtét. Pedig aminek meg kell történnie, az meg fog történni akkor is, ha úgy teszünk, mintha nem tudnánk.

De Ézsaiás új kezdetről beszél. A könyve első tíz fejezetében már kétszer szólt egy gyermekről, egy új hajtásról Isainak, Dávid király apjának törzsökén, aki békeességben uralkodik, akinek neve Immánuél, ami azt jelenti, hogy velünk az Isten. Új sarj, új kezdet, új reménység. Akkor Izráel még nem tudta, hogy kit vár igazán. Azt gondolták, hogy valaki erős király születik Dávid házába, aki fegyvereivel helyreállít mindent, legyőzi az ellenségeket. De a megígért sarj, aki megszületik, nem a hadakozásról lesz híres. Az Úr lelke nyugszik meg rajta. Az Úr lelke, amely bölcsesség és értelem lelke. Ma már nem is nagyon tudjuk, hogy mi a bölcsesség, és mi az értelem. A bölcsesség az, amikor a teljes igazság ismeretében, csak azt mondjuk és azt tesszük, ami Isten igazságával egyező. Én még láttam bölcs embereket, akik a Biblián kívül, Isten beszédén és igazságán kívül nem igen olvastak semmit, de a Biblia mégis bölcsé tette őket. Kevés szóval, de azt mondták és tették, amit Isten rájuk bízott. Ma mindenki ezer információt hall és teljesen össze van zavarodva. A másik emberre néz, tőle vár bölcsességet, de a másik ember is zavarosan gondolkodik. A Bibliát pedig nem olvassa. Jézus azért jött, hogy bölcsességet hozzon, és az értelem lelkét ajándékozza nekünk.

Az értelem nem az annyira emlegetett IQ szám, hanem a megértés képessége. Annak a képessége, hogy amit tudunk, azt értjük is, de az Úr ismerete nélkül a többi ismeret sem

lehetséges. Jézus megismertette velünk az Atyát, hogy értsük Őt és megértéssel tudjuk követni. Egyszer azt mondta nekem egy idős asszony: Olvasom a Bibliát, de nem értek belőle semmit. És imádkozik a megértésért? Nem imádkozott. Imádkozni kell, hogy megértsük Isten igéjét, Jézusban ígéretünk van arra, hogy az értelem lelke által megnyitja nekünk kijelentett beszédét. Jézuson megnyugodott a tanács és erő lelke. Nem úgy tanított, mint a farizeusok, hanem mint akinek hatalma van. Úgy gyógyított, mint akinek hatalma van, úgy is szenvedett, mint akinek hatalma van, mégis úgy tett az emberekért, úgy mosta meg a tanítványai lábát, mint aki szolgál. Megalázta magát a kereszthalálig, de még a kereszten is üdvözítő hatalmával volt jelen, amikor azt mondta a latornak, ma még velem leszel a Paradicsomban.

Jézusban eljött a tanács és erő lelke. Ma könnyen osztják a tanácsokat. Mit kell bekapni fejfájás ellen, mit tegyünk visszérpanaszok, álmatlanság ellen, de lehet, hogy nem válik be, mert semmiért nem vállalják a felelősséget, főleg nem a kockázatokért és a mellékhatásokért. Egy tanács akkor jó, ha ott az erő, amely véghez viszi. Jézus azt tanácsolja, hogy higgyünk őbenne, és Ő örök életet ad. Aki hisz őbenne, ha meghal is él, és aki csak él és hisz őbenne, soha meg nem hal. Ez a tanács azért erős, mert Jézus feltámadott. Neki hatalma volt letenni és hatalma volt ismét felvenni az életet. Ne hallgassatok testvéreim erőtlen emberi tanácsokra, helyette bízzátok az életeteket egyedül Jézusra! Jézus nem mondja azt, hogy bocsánat, tévedtem. Benne lakozott az istenségnek egész teljessége. Neki adatott minden hatalom, mennyen és földön. Ez hangzik el minden keresztteléskor. Az erő és tanács lelkébe kereszttelünk, Krisztus Jézus halálába és feltámadásába, egyszóval hatalmába kereszttelünk. Aki meg van kereszttelve, ne szaladjon hiábavaló tanácsok után.

Jézusban eljött az Úr ismeretének és félelmének lelke. Mustármagnyi kezdet, de eljött. Az ígéret végén ezt olvassuk. „Betölti a földet az Úr ismerete, ahogyan a tengert víz borítja.” Kétezer év után is messze vagyunk ettől. Európában különösen messze. Az ország kilenczted része megtéretlen szívvel, Isten ismerete nélkül éli az életét. Lehet, hogy azt mondja, én hiszem Isten létezését, de az életén ez nem látszik. Azért nem látszik, mert nem ismeri Őt. Ha ismerné, ha egy kicsit is ismerné, hogy mennyire kegyelmes hozzá, mennyire szereti őt Jézus, nem így élne, nem futna a világ hiábavalóságai után, nem rombolná önmagát. Isten ismeretének lelke, az Ő szeretetének ismerete, ezért az Isten félelmének lelke is. Az istenfélelem az a vágy, hogy nem akarom megsérteni az Ő szeretetét. Aki mindent nekem ajándékozott, azt nem sérthetem meg hanyagsággal, indulataimmal, hamis vágyaimmal, mert az Ő szeretetére egyetlen válasz van, hogy én is szeretem Őt.

Nagy kegyelem, hogy ismét itt van advent. Megint lehet, megint kell beszélni Istennek arról a hatalmas szeretetéről, amellyel elküldte Jézust, hogy aki rá tekint, aki hittel tekint rá, ne haljon meg a bűneiben, hanem éljen. Éljen Jézus Krisztus lelke által, amely bölcsesség és értelem lelke, tanács és erő lelke, az Úr ismeretének és félelmének lelke.

Ámen

2. Lectio: Ézs 11,1-10

Textus: Ézs 11,3b-5

Vesszőszál hajt ki Isai törzsökéről, akin megnyugszik az Úr lelke. Az Úr lelke, aki bölcsesség és értelem, tanács és erő lelke, az Úr ismeretének és félelmének lelke. Csupa szelídség, az emberekhez hajolás szólal meg ezekben az ígéretekben. Ilyen volt és ilyen Jézus. A mi Urunk. Neki mondta Nikodémus: „Mester, tudjuk, hogy Istentől jöttél tanítóul, mert senki sem képes megtenni azokat a jeleket, amelyeket te teszel, csak ha Isten van vele” (Jn 3,2). De így kezdődik az ellenségeinek kísértő kérdése is: „Mester, tudjuk, hogy igaz ember vagy, és nem törödsz azzal ki mit mod, mert nem veszed figyelembe az emberek tekintélyét, hanem az igazsághoz ragaszkodva tanítod az Isten útját” (Mk 12,14). A keresztyén ember ezt a lehajolást,

önmegüresítést egyre inkább komolyan is veszi, de mellette komolyan kell vennie a Krisztus haragját és igazságát is.

Jézus nem látszat után ítél és nem hallomás után dönt, helyesen mondták ezt már az ellenségei is, hanem igazságosan ítél. Ma, amikor a jogszolgáltatás idejét éljük, nehéz megfogalmazni azt, hogy mi az igazság. Aki tudja, nem emberektől tudja, hanem az élő Istentől. Amiket az elmúlt száz évben hatalmas igazságként hirdettek, olyan igazságként, amely átírja a történelmet, megváltoztatja a tudományt, egytől-egyig hazugságnak bizonyultak. Hol van a farizeusok igazsága? Jézus jajszavakat kiált ellenük. „Jaj nektek képmutató írástudók és farizeusok, mert bezárjátok a mennyek országát az emberek előtt. (...) Jaj nektek, mert felemésztitek az özvegyek házáat, és színlelésből mégis hosszasan imádkoztok, ezzel súlyosabb ítéletet vontok magatokra” (Mt 23,13-14).

Jézust nem a látszat kápráztatta el. A látszat az volt, hogy a béna a bűnei miatt bűnhődik, hagyni kell ott, ahol van. Jézus pedig odament hozzá és azt mondta neki, hogy vegye fel a gyékényszőnyegét és menjen haza. Ezzel keletkezett egy újabb látszat, az, hogy megszegi a szombatot, s aki Isten parancsolata ellen cselekszik, az nem lehet Istentől. A látszat az volt, hogy a vakon született ember vagy a szülei vétke miatt, vagy saját bűnei miatt lett vak, de Jézus azt mondja, hogy sem ő, sem a szülei nem vétkeztek, hanem azért vak, hogy nyilvánvalóvá legyenek benne az Isten dolgai. Jézus látta igazán a nyomorúságot. Mert könnyű kimondani az ítéletet, vétkezett, viselje a vétkei igazságos büntetését. De nehéz azt mondani, hogy megbocsáttattak neked a te bűneid, Isten igazsága ez a megbocsátás, és vele a felszólítás, hogy eredj el és többé ne vétkezzél. Könnyű azt mondani a szegénynek, hogy nem ok nélkül jutott koldusbotra, tanuljon a hibájából, de nehéz azt mondani, hogy ülj le az asztalomhoz, mert az én Istenem neked is juttat abból a kenyérből, amely a földön termett, ahogyan Jézus hálát adva megtörte a kenyeret és adott belőle ötezer, majd négyezer embernek. Ma az emberek, ha ilyen nyomorúságot látnak, körülnéznek, hogy kinek kellene itt megmozdulni és segíteni, pedig arra kellene gondolniuk, hogy azért vagyok én éppen itt, hogy segítsek.

Jézus haragudott a bűnre. Haragudott azokra, akik a felszínt, a külsőt csinosították, de a belső dolgokra nem figyeltek. Mintha az edénynek csak külsejét tisztítanánk, s nem törődünk azzal, hogy mi rothad belül, a farizeusok a látszatra kényszerítően ügyeltek, de belül az életük rablásvággyal és féltelenséggel volt tele. Embereknek akartak tetszeni, és az emberek meg is dicsérték őket, tehát elvették jutalmukat, azonban Isten igazságának mérlegén könnyűnek találtattak. Vigyázzatok, figyelmeztette a tanítványait, hogy a kegyességeket ne az emberek előtt gyakoroljátok, csak azért, hogy lássák azt, mert így nem kaptok jutalmat mennyei Atyától (Mt 6,1). A mennyei Atya látja, amit teszünk és megjutalmaz minket. Aki viszont az embereknek mutatja a kegyességét, arra nem figyel az Úr. Jézus meszelt sirokhhoz hasonlítja az ilyen életeteket, amelyek kívülről szépnek látszanak, de belül tele vannak halottak csontjaival és mindenféle tisztátalansággal, kívülről igaznak látszanak ugyan, de belül telve vannak képmutatással és törvénszegéssel (Mt 23,27-28).

Jézus azt is képmutatásnak bélyegzi, ha valaki síremléket emel a meggyilkolt próféta sírjára, mintha más lélek lakna benne, mint a gyilkosokban, pedig csak azt bizonyítja, hogy fia a próféták gyilkosainak. Kígyóknak, viperafajzatoknak nevezi őket, akik nem menekülhetnek az ítélettől (Mt 23,31-33). Jézusban beteljesedtek azok az ígéretek, amelyeket Ézsaiás prófétánál olvasunk. Az is, hogy védelmezi a szegényt és nyomorultat, mert emberi gonoszságnak és bűnnek következménye az, hogy vannak szegények és nyomorultak. Valaki könnyörtelen volt hozzájuk, nem gyakorolt türelmet, megértést, szeretetet, s mi ennek látjuk a végeredményét. Ha valaki egyszer könnyörülettel, szeretettel lett volna irántuk, talán most nem tartanának itt.

Ilyenkor mindig felvetődik a kérdés: Hogyan legyünk igazságosak? Mindenkinek minden nyomorúságát nem tudjuk hordozni. Ez valóban így igaz. Sok koldus bolondnak néz bennünket, összevissza hazudozik, csak hogy egy kis pénzhez jusson. Ez is igaz. Van azonban

egy megoldás. Ha mindenki meséjét elfogadjuk, és annak megfelelően próbálunk segíteni. Ha valaki recepttel jön, menjünk el vele a patikába és váltsuk ki, de ne adjunk pénzt, mert akkor sohasem jut a gyógyszerhez. Ez jelenti a méltányosságot. Amire szükség van, adjuk oda, de ne adjunk felelőtlenül.

Jézus haraggal nézett körül azokon, akik Isten törvényének kijátszására törekedtek. Az evangélium, melyet ő mondott, örömet támasztott azokban, akik hittel befogadták, de ítélet lett azokon, akik bezárták a szívüket beszéde előtt. Megveri a földet szájának botjával, ajka leheletével megöli a bűnöst. Jézus példázatokban beszélt, hogy halván halljanak, de ne értsenek, látván lássanak, de ne ismerjenek. A példázatok megjelentik a mennyország titkait, de el is rejtik azok elől, akik csupán kíváncsiskodni vagy kötözködni akarnak. Ha felteszik a kérdést, hogy ki az én felebarátom, Jézus olyan példázatot mond el, hogy ne lehessen félreérteni. Az a felebarát, aki könyörül a másikon, mindegy milyen népből, milyen gondolkodásból való.

A Messiás derekának öve az igazság lesz, csípőjének öve pedig a hűség. Ezek is Jézusban teljesedtek be. Mikor Jézust elhagyták, megkérdezte a tanítványait, hogy ők is el akarnak-e menni. Péter apostol előállva azt felelte: Uram, kihez mehetnénk. Örök élet beszéde van tenálad. Jézus igazsága a megbocsátás, Jézus igazsága az örök élet beszéde, az Atya igazsága. Jézus nem azért jött, hogy elveszen valakit, vagy az elveszettre legyintsen, hanem azért, hogy megkeresse és megtartsa azt, ami elveszett. Amikor Jézust követjük, ilyen értelemben kövessük. A célja az, hogy minden ember üdvözljön, és az igazság ismeretére eljusson. A célja az, hogy teljes legyen a föld az Úr ismeretével, azzal a természetességgel, ahogyan a tengert víz borítja. Ez a célja velünk is, sőt az a célja, hogy nekünk is ez legyen a célunk. Tegyük tehát azért, hogy teljes legyen a föld az Úr ismeretével, tegyük otthon, gyermekeinkért, unokáinkért, tegyük az utcán, tegyük a munkahelyünkön, mindenütt, ahol vagyunk. Ámen

3. Lectio: Ézs 11,1-10

Textus: Ézs 11,6-9

Vétkes felelőtlenség, gondatlanság. Ez követeli ma a legtöbb életet. Elfelejtünk becsukni egy ajtót vagy ablakot, elfelejtjük behúzni a kéziféket, rátenni a fedőt az aknára, kikapcsolni a gépet, időben figyelmeztetni a veszélyre, megfelelő sebességet választani, egy figyelmeztető táblát komolyan venni. Az életellenes cselekmények többségének a hátterében a gondatlanság áll. Mert a gondatlanság ebben a tökéletlen technikai civilizációban az egyik legnagyobb veszély. De nemcsak a technikai civilizációban, hanem az egész, bűn alá rekesztett világban. Ha az anyaállat figyelmetlen, elragadják a kicsinyeit, ha a kicsi figyelmetlen, kiesik a fészekből, ha nem fut el időben, vagy nem fut elég gyorsan, utoléri és zsákmányul esik. Alig adódik egy önfeledt pillanat, mert mindig figyelni kell, fülelni, körülnézni, résen lenni. Így zajlik az élet a természetben az első felelőtlen lépésig, mert utána nincsen korrigálásra lehetőség.

A Messiás országa nem ilyen lesz. Nincs benne létért folyó ádáz küzdelem, amely abból áll, hogy üss előbb te, nehogy téged üssenek. Isten ismerete, amely betölti a földet, nemcsak az embereket teszi szelíddé, egymás iránt gyöngéddé és segítővé, hanem az állatvilágot is. Feloldódik a paradicsomi átok, hogy ellenségévé válik az ember a teremtett világnak. Nőé óta ez a törvény uralkodik. Az ember a legerősebb, legrátermettebb teremtmény fokról fokra leigazza a nálánál hatalmasabb ragadozókat is. Mindenki úgy védekezik, ahogyan tud. A vipera a mérgével, a cickány a bűzmirigyeivel, a növény a keserű leveleivel. A Messiás országában nem kell túlélési stratégia, a csecsemő játszhat a vipera fészke körül, egy kisgyermek legelteti az egymással megbékült állatokat. Hemingway öreg halásza éjszakánként azt álmodja, hogy a csónakról nézi az érintetlen természetet, ahol az oroszlánok, mint a kiscicák játszanak. Van az emberben valami nagy vágyódás az eredeti állapotra. Ahol nem ártanak, ahol nem kell senki elől futni, ahol az önfeledt, boldog pillanatokért nem kell drágán megfizetni, ahol a felelőtlenség

természetes és normális dolog. Paradicsomi állapot képei elevenednek meg a leírásban, megmutatva azt a mérhetetlen romlottságot, ami most a földön van. Ilyen paradicsomi állapot az, amikor Jézus uralkodik. Amikor lehajol az emberhez, és azt mondja: „Akarom, tisztulj meg!” Amikor megérinti és meggyógyítja a leprást, akihez nem mert nyúlni senki, vagy megkeni a vakon született szemét, hogy lásson. Végül a latornak utolsó óráiban azt ígéri, hogy ma még vele lesz a Paradicsomban. Az akció és reakció, támadás és védekezés, bűn és bűnhődés világából kivezeti Jézus a teremtettséget.

Sokszor kérdeznak a gyermekek arról, hogy a feltámadáskor, amikor az üdvözült életet éljük, a megdöglött háziállataink is feltámadnak-e velünk együtt. Nem tudjuk, de Ézsaiás azt az ígéretet kapta, hogy Krisztus országában együtt legel az oroszlán és a bárány, nem ártnak, és nem pusztítanak. Azt sem tudjuk, hogyan néznének ránk azok a csirkék, malacok, marhák, amiknek a húsát olyan jóízűen ettük, mintha nem vágta volna le őket senki, mintha a fáról szedtük volna le a csirkecomb, mint egy gyümölcsöt. Elmúlik a fájdalom és a sóhaj, mert halál nem lesz többé, csak élet. Nem kell szembenéznünk a kiszolgáltatott állatok szelíd és szomorú tekintetével. Az újjáteremtett krisztusi világban nem ártnak és nem pusztítanak, az élet felemészti a halált, a szeretet megsemmisíti a fájdalmat és a sóhajt. Augustinus azt mondja erről az állapotról, hogy csak igen lesz és ámen, tehát betölti a földet az Úr ismerete, ahogyan a tengert víz borítja.

Az Úr ismerete azzal kezdődik, amit Pál mond: „Mert úgy határoztam, hogy nem tudok köztetek másról, csak Jézus Krisztusról, róla is mint a megfeszítettéről” (1Kor 2,2). Azzal kezdődik az Atya ismerete, ha a megfeszített Jézus Krisztust ismerjük. Ha minden mondatát a szívünkben és elménkben hordjuk. Azzal kezdődik az Atya ismerete, ha magunkra vonatkoztatjuk Jézus utolsó szavát, hogy elvégeztetett. Elvégeztetett a mi megváltásunk, a bűnös életünkért megtörtént az egyetlen és végleges elégtétel. Az engedetlenség átka elvétetett rólunk. Új élet kezdődött. Olyan élet, amely már nem a múlandóság alá vetett. Aki hisz Jézusban, ha meghal is él, és aki csak él és hisz Őbenne, soha meg nem hal. A lélek szerinti élet ideje már nem a múlandó világ élete, hanem az örökkévalóság része.

Azon a napon Isai gyökeréhez fognak járulni a nemzetek. Jézust meg kell ismernie minden népnek. A ma élő keresztyének nem érzik eléggé ennek a sürgető voltát. Úgy gondolják, hogy Jézusról ráérnek szólni később is. Pedig annak ideje van, amikor a suttogva hallott szavakat a háztetőkről kell kiáltani. Amikor nem azon kell tépelődni, hogy mit szólnak hozzá az emberek, hogyan kellene szalonképessé tenni Jézus szavait, azzal sem kellene törődni, hogy mi mozdítja ki a mai embert a komfortzónájából, vagy mi haladja meg az ingerküszöbét. Hirdetnünk kell az evangéliumot a maga egyszerűségében, és erejében, ahogyan tették az első keresztyének, vagy ahogyan hirdették a reformátor eleink. Nem hallgatva el semmit abból, ami ránk bízott. Beszelnünk kell arról, ami beteljesedett, és beszelnünk kell arról, ami még ezután teljeseedik be. Beszelnünk kell a Messiás országáról is, ahol békesség lesz az ember és Isten, ember és ember, s az ember és a természet, a zsákmány és a ragadozó között. Jézus lesz azon a napon zászlaja a népeknek. Ma, amikor az Európai Unió alapszabályából kimaradt a keresztyén név, amely a Krisztushoz tartozás nyílt megtagadása, meg kell vallanunk, hogy csak azok a népek maradnak meg, amelyeknek zászlaja Jézus. Nem magának akar dicsőséget szerezni, hanem a dicsősége Jézus Krisztus. Méltó a megöletett bárány, hogy vegyen erőt, gazdagságot, bölcsességet és hatalmasságot, dicsőséget, tisztességet és áldást. Ámen